ANUL II. — No. 9

1 MARTIE 1926

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine"

Naţiunea vrea lumină

Alegerile comunale, în special cele dela oraşe au întrecut chiar şi prevederile pesimiste ale L. A. N. C. Partidele politice — şi accentuez, *toate partidele politice* — cu inimă uşoară au pecetluit soarta comunelor urbane din România, fără şovăială le-au făcut plocon minoritarilor şi elementelor subversive. Noile consilii comunale sunt împănate cu jidani, unguri, saşi, ruşi, socialişti şi comunişti rămânând elementul românesc aproape pretutindeni — cu excepţia Munteniei şi Olteniei — într'o minoritate umilitoare, desastruoasă.

Dacă listele de candidaţi au biciuit ca nişte palme obrajii Românilor conştienţi — naţionali şi liberali convinşi mi-au mărturisit că s'au abţinut dela votare ruşinându-se de listele propuse de propriile partide, — rezultatele au produs o adevărată revoltă sufletească în rândurile Românilor nedreptăţiţi şi îngrijoraţi de viitorul neamului şi al Ţării. Liberali, naţionalişti, ţărănişti şi averescani îşi sărbătoresc prin sgomotoase banchete şi manifestaţii pretinsa victorie, iar opinia publică românească constată cu durere şi indignare, că învingerea nu este de partea nici unuia, ci *ea a fost repurtată de jidani, unguri, germani, sau de discipolii internaţionalei moscovite.*

Dl Carol Davila în asentimentul opoziţiei unite scrie cu o candidă inconştienţă: „Astăzi taberele stau faţă în faţă. Deoparte tirania reacţionară liberală, de cealaltă parte tânăra democraţie". Dar Ţara Românească răspunde politicianilor într'un singur glas: *Da, taberele stau faţă în faţă.* **Deoparte toate partidele, toţi politicianii în promiscuitate cu duşmanii Ţării şi cu elementele de disoluţiune naţională şi socială, de cealaltă parte toţi Românii conştienţi ce mai păstrează un dram de demnitate naţională şi iubire de neam.**

Guvern şi opoziţie orbiţi de uri, aserviţi patimei de stăpânire cu ori ce preţ, chiar şi în dauna intereselor permanente româneşti, gata la orice concesiuni şi abdicări, supralicitându-se de dragul unor voturi şi avantagii meschine, s'au condamnat singure în faţa neamului românesc.

Sub presiunea revoltei generale încep să se ridice glasuri timide de protestare în ziarele româneşti. Universul, Cuvântul şi mai ales Ţara Noastră se fac ecoul opiniei publice cinstite. Dar aceste timide denunţări ale unor stări revoltătoare nu mai mulţumesc pe nime. O elementară datorinţă morală şi naţională reclamă impetuos, că *toţi cei ce au pretenţia de a fi conducători politici ai Ţării, să-şi lămurească rosturile, să-şi precizeze atitudinile.* Clipa este prea serioasă, situaţia prea ascunde grave primejduiri pentru existenţa noastră naţională; nu se mai poate tolera ca cineva să fie „cu trupul într'o tabără şi cu sufletul în cealaltă". „Promiscuitatea primejdioasă" nu se mai poate scuza cu nici un sofism, cu nici o argumentaţie trasă de păr. *Taberele stau faţă în faţă şi între ele nu mai este loc pentru nimeni: nici pentru pseudoprieteni, nici pentru cei lipsiţi de curaj civic şi nici pentru profitorii de ocazie.*

Cei sinceri, cei de bună credinţă şi cei curajoşi să ia o hotărâre: **înainte de începerea luptei naţiunea vrea lumină, lumină complectă.**

Dr Valeriu Pop

Un glas din depărtări senine

Intr'unul din articolele apărute în această revistă[1]) am desvăluit legăturile intime ce există între partidul ţărănist şi Jidani, nu numai ca doctrină cu fundamentul politic al luptei de clasă, dar şi ca actuală conducere şi finanţare.

In ţara noastră legătura între un partid politic cu tabăra jidovească este ceva cu totul nou. Zic tabără, pentrucă niciodată nu se desface coheziuna dintre fii lui Israel prin faptul alianţei cu partidul „Goimilor." Aceştia îşi pot face iluzii în naivitatea lor de a se fi înfrăţit şi cu cetăţenii semiţi, dar realitatea este alta: Jidanul întră în partidul creştin cu gândul de a trage foloase pentru el şi rasa lui, nu spre a înfăptui binele obştesc în ţara care îl găzdueşte. De fapt, el rămâne tot între ai lui: exclusivist, profund duşmănos şi etern inasimilabil. Aceste însuşiri atavice îi strâng pe toţi de acelaşi sânge şi mai puternic la olaltă. Restul cu aparenţele făgăduitoare e simplă înşelătorie.

Păstrându-şi între ei coeziunea, să-i vedem cum lucrează în sânul partidului cu care de formă s'au aliat.

In această privinţă s'ar putea aşterne pe hârtie constatări făcute din timpul legăturii de 6 ani, ce durează între Jidanii încetăţeniţi prin ordin din afară şi ţărăniştii noştri, răsăriţi în arena vieţii publice prin specularea unui nume ce nu le aparţineau. Renunţăm la acele constatări spre a nu da celor puşi în cauză putinţa de a îngăima răspunsuri aşa cum se pot citi în „Aurora". Vom aduce lumina adevărului, asupra modului cum lucrează aliatul semit în politica internă, dintr'o ţară depărtată cu tradiţii de luptă civilizată în viaţa publică; o lumină ce nu a apărut acum de curând în această frământată epocă de după război, când lumea în mod necesar cu o justificare incontestabilă a devenit *antisemită;* ci dintr'o vreme când curentul general al opiniei publice condamna orice încercare de a ne diferenţia de Jidani, consideraţi în Apus deplin asimilabili, care curent însă nu a putut

[1] Cf. „Cuvinte adevărate" Cluj. 1925 pag 111—13.

nici odată să stingă simţul mai adânc al observaţiei la unii cercetători cu pătrunderea dincolo de valul aparenţelor.

Ţara depărtată este Franţa; lumina isvorăşte dintr'o carte scrisă la 1889, adică acum 37 de ani, intitulată „*La politique israélite*". Autorul semnează *Kimon;* poate să fie vre-un pseudomin, ales în acea vreme când marele public era cel puţin indiferent dacă nu chiar hostil faţă de orice publicaţie antisemită. Omul a scris ceia ce şi a adunat singuratic în tezaurul sufletului, ştiind că va rămâne pentru vremea lui „vox clamantis in deserto".

Dar dacă atunci vorbia în pustiu, astăzi glasul lui are accente de profet. Să-l citim tare, în auzul partidelor noastre politice înfrăţite astăzi ca Jidanii, aşa cum şi l'a fixat în capitolul XXVII, întitulat: *Rolul Jidanilor în partidele politice* (pag. 191 şi următoare):

„*Intrând într'un partid în grup compact, Jidanii se poartă cu dibăcie ca să-şi stabilească influenţa lor. Mai întâi de toate se vor grăbi să îmbrăţişeze toate pasiunile şi să profeseze toate ideile. Ei le ridică la gradul de adevăruri absolute, acoperă cu sarcasme pe aceia cari aduc restricţiuni, zeifică personagiile partidului, calomniează cu furie pe oamenii din partidele adverse şi aruncă cuvântul de ordine în fiecare zi cu o aroganţă doctrinară şi cu o pornire despreţuitoare. Cum să nu-i asculţi? Până la intrarea lor partidul lâncezea poate, era lipsit de credinţă în el însuşi, unele spirite mohorâte voiau să joace rolul de moderatori; partidul presimţea în şefii lui unele lipsuri neliniştitoare: ici ghicea un om incomplect, colo un ambiţios vulgar. In fine oamenii cei mai cuminţi ajungeau să recunoască necesitatea unei lungi elaborări pentru a clarifica ideile şi a forma oamenii*".

„*Intervenţia semită lucrează prompt asupra partidului ca un excitant liberându-l de toate îndoelile lui. El începe să creadă în el însuşi şi crede că ţara îi aparţine. Ideile lui nu sunt enciclopedia înţelepciunii politice? Căpeteniile partidului nu sunt oare nişte mărimi imense?*

„*Presa jidovească a spus-o doar din belşug. Astfel partidul nu întârziază a considera pe aceia cari procură atari iluzii, ca floarea şi quintesenţa lui. Aşa dar, Jidanilor le revin primele locuri, beneficiile cele mai grase. Ii întâlneşti pretutindeni, se îngrămădesc la recepţiunile oficiale, ei umplu liste de numiri şi de comisii extraparlamentare. Partidul pare că nu mai trăeşte decât prin ei şi că nu face cuceriri decât pentru ei. S'ar spune că ei îi sunt capul, că victoria nu este datorată decât sforţărilor lor, că l-au scos din neant şi că îl poartă pe umerii lor jidoveşti.*

„*Până la un anumit punct această opinie este fondată. Spiritul de antreprenori şi şarlatanismul Jidanilor au contribuit mult la succesele prea repezi ale partidului. Ei au făcut propagandă activă şi imnurile lor de admiraţie au împins pe primul plan pe omul, căruia cu mirosul lor comercial, i-au ghicit viitorul. De altfel ei au ocupat scena fără întrerupere şi au ştiut prin mii de moduri să se facă indispensabili. Servicii mari şi mici, înfiinţări de jurnale, organizaţii de comitete, avansări de bani:* **sub toate aceste forme partidul are nenumărate obligaţiuni; ei (Jidani) nu au făcut şi nu au dat nimic decât cu o intenţie precisă, căci politicianul semit, ca şi tatăl său cămătarul nu procedează decât după logica strictă a afacerilor... Şi astfel prin mijlocul intrigii, acelei intrigi semite mobilă ca unda şi mistuitoare ca focul, marile câştiguri ale victoriei intră în mâinile lor.**

„*Când partidul, intrat în perioada decadenţii, merge treptat spre ruină Jidanii membri nu desfăşoară mai puţină ardoare. Nu mai este vorba de a cotropi, ci de a nu fi dislocat. Dar tocmai a restitui este pentru Jidan ceva ce nu se poate concepe, şi acela care îl forţează la aceasta este ultimul dintre monştri. De aceia se apără cu o încăpăţinare furioasă.*

„*Atunci se aude valul invectivelor, trombele de injurii, calomniile amarnice, aţâţarea deschisă la măsurile extreme şi la întrebuinţarea mijloacelor criminale. Presa jidovească, aruncă flăcări şi scuipă lava ca un vulcan în erupţie. Citind asemenea articole îţi vine în minte imaginea viperelor aruncându-se într'o oribilă surexcitare demonică.*

„*Ce reflexiuni amare trebue să-şi facă oamenii partidului, tocmai aceia cari au crezut că vor face minuni acceptând colaborarea Jidanilor şi dându-le primele locuri! „Jidanii ne-au pierdut" îşi zic ei la urma urmelor. Dar recunoscând în fine cauza răului, este prea târziu să mai aducă vre-un remediu. Partidul care se ridică prin ajutorul Jidanului, piere prin Jidan; mai curând sau mai târziu el cade sub reprobarea publică şi căderea lui, ca orice cădere jidovească, este o prăbuşire fără nume*".

Astfel îşi termină autorul francez observaţiile lui de o adâncă psihologie politică, ţesută cu o fină ironie care desmeteceşte pe cei naivi şi demască pe cei interesaţi. E un glas desprins din depărtări senine.

Şi acum te rog să faci o paralelă, domnule cititor, între tactica mai sus desvăluită şi purtarea Jidanilor în sânul partidului ţărănist, şi a celorlalte cu cari sau aliat, ridicând în slavă pretinsele lor capacităţi, energii şi talente scoase ca marionetele la lumina zilei prin sforile şi sforţările „anumitei prese". Te rog să observi acea intoleranţă, de străveche origină semită, ce stăpâneşte mai ales mentalitatea ţărănistă, faţă de adversari, făurită în atelierele ambiţiei de dominaţiune iudaică.

Te rog să citeşti, cu titlu bine înţeles de document, din când în când ziarele „Adevărul", „Aurora", „Dimineaţa", „Lupta", spre a te convinge cât de adevărată este constatarea făcută de Kimon cu privire la deslănţuirea desnădejdii prin presă, când Jidanii simt că aliatul lor politic este pe calea decadenţii.

Până aici adevărurile stabilite de autorul francez pare că ar fi luate din viaţa partidului, finanţat de Jidovul Aristid Blank între anii 1920—1926, deşi au fost scrise la 1889 la câteva mii de kilometri de valea Dunării noastre.

Mai rămâne să se împlinească ultima parte a profeţiei, pentru ca tragedia partidului celui mai jidovit din România întregită să se încheie cu desnodământul ce singur şi-a pregătit. Rămâne ca ambiţioşii lui conducători, huliţi de ţărănimea pe care a amăgit-o şi părăsiţi de Jidanii, cărora nu le vor fi putut servi în destul cauza; rămâne să se deştepte într'un târziu şi să recunoască amarnic că rasa lui Iuda i-au perdut

Aceiaşi fatalitate va cădea inexorabilă şi peste capul celorlalte partide aliate cu Jidanii. Ziua se apropie, adusă de examenul alegerilor generale, când poporul român, luminat fiind prin propria-i experienţă şi propaganda L. A. N. C. va dovedi că este hotărât să scoată din viaţa publică pe toţi acei politiciani, cu întreaga lor clientelă, cari calcă în picioare interesele permanente ale neamului pentru motivul trecător şi meschin de a ajunge cu orice preţ la „putere".

I. C. Cătuneanu.

Legea administrativă trebue modificată

Legea administrativă actuală, prin prizma parlamentului din Budapesta, sau prin prizma minorităţilor noastre etnice privită, este o lege ideală, — însă pe cât de favorabilă pentru ei, pe atât de defavorabilă, dezastroasă pentru majoritatea etnică şi pentru suveranitatea Statului român.

Alegerile comunale făcute în baza acestei legi, au dovedit aceasta pe deplin.

Inima ţării, capitala, cum şi municipiile au căzut pradă elementelor străine, — preponderanţa pe teren politic, cultural şi economic au ajuns implicit în mâna lor. România ca ţară „naţională" — cum pretindem a fi în baza Constituţiei — fără oraşe, nu mai există decât în ficţiune!

Intreaga vină o poartă art. 19 din Legea adm, peste care s'a trecut într'o zi adormită în parlamentul ţării.

Judeţul stă tocmai din punct de vedere economic într'o atât de strânsă legătură cu reşedinţa lui, cum şi cu celelalte oraşe din judeţ, încât constitue o anomalie de a zice că s'a satisfăcut principiului de „înrâurire la conducerea oraşelor" preconizat de acest articol, când din judeţele provinciilor alipite, aproape cu totul româneşti, nu se pot trimite decât minimum 2 şi maximum 7 membri în consiliile municipale, câtă vreme oraşele, depozitarele ţării se află în majoritatea lor covârşitoare în mâini străine. Aceasta proporţie trebuia stabilită cel puţin pentru părţile alipite, în favorul românilor, adevăraţii alcătuitori şi apărători de ţară, căci statul este suveran şi îşi întocmeşte treburile lui interne potrivit condiţiilor sale de viaţă, cari condiţii, după cele întâmplate, azi — durere — nu le mai avem.

Şi atunci nu se deschideau drumurile la atâtea păcătoase pacturi, prin cari au alunecat puterea din mâna noastră în mâni streine.

Aceasta imposibilă lege în mod fatal, atât din punct de vedere politic, cum şi din cel economic, trebue modificată în punctul ei culminant, (art. 19), — ca să ferim ţara pe viitor de pacturi ruşinoase, jignitoare şi dezastruoase, — ca să ne scăpăm ţara din halul în care a ajuns şi dela prăpastia care îi stă în cale.

Colonel Brânduşa

Scrisori din Bucureşti

Cauze şi efecte

Orice fenomen — biologic ori social — are o cauză determinantă. Legea cauzalităţii universale se verifică în mod concret aproape zilnic.

Cititorului i s'ar părea poate cam straniu — că fac o serie de consideraţiuni prea vagi. Să intru deci în miezul chestiunii.

Toată lumea — în urma celor întâmplate Joi 11 Februarie a. c. — discută cu pasiune despre „mişcarea studenţească". Această mişcare îşi are cauzele ei, care de altfel sunt foarte puternice şi care se împart în cauze eficiente şi cauze finale.

Cauze eficiente: Starea materială — mai mult decât nenorocită a studenţimii, viitoarea pătură conducătoare a ţării.

Cauze finale: Inăbuşirea elementului băştinaş în Universităţi de către puhoiul jidovesc.

Se vede clar, că aceste cauze sunt prea puternice şi întemeiate, încât trebue să ne aşteptăm la o reacţiune violentă din partea unui organism sănătos cum e studenţimea română.

Efectele mişcării studenţeşti: 1. Trezirea conştiinţei naţionale, ce părea că-i adormită.

2. Punerea în acţiune a iniţiativei private — spre a veni în ajutorul studenţilor români. Cu durere sufletească adâncă constatăm însă, că autorităţile şcolare — în loc de a veni în ajutor studenţimii caută s'o lovească (şi încă în mod laş: pe la spate). Ca urmare a acestor fapte o serie de arestări, de loviri grave şi intentări de procese (natural tot contra studenţilor).

Profesorii universitari, presupuşii părinţi sufleteşti ai studenţimii, în loc de a scobori în mijlocul ei spre a-i asculta păsurile — stau tolăniţi în fotoliurile indiferenţei absolute. Cel mult dacă se întrunesc la lună odată spre a lua „măsuri de ordine contra studenţilor turbulenţi". In loc de a constata realităţile palpabile, ei se dovedesc a fi orbi complectamente — şi deci pe umerii lor apasă grea vină: nu şi-au înţeles menirea. In loc de a fi „preoţii adevărului în sanctuarul sfânt al ştiinţei", ei s'au transformat în „farisei ipocriţi şi mincinoşi". Ei, cari dela înălţimea catedrelor spun că pentru îndreptarea greşelilor individului e nevoe a se aplica principiul hedonical moralei — iar nu cel represiv din codul penal, ei sunt primii cari nu-şi ţin cuvântul. Ca urmare firească a acestor întâmplări e „scăderea prestigiului profesorilor în faţa elevilor lor".

Ce exemple pot lua studenţii dela nişte profesori lipsiţi de orice scrupul de conştiinţă şi chiar de „cuvântul de onoare"?

Iată efectele — şi efecte care ne umple sufletul de durere — la care s'a ajuns şi aceasta din cauza celor ce trebuia să-şi înţeleagă menirea.

Drd Nicu Ionescu — Bucureşti

Minorităţile în România

Acesta este subiectul pe care ilustrul nostru profesor dela Universitatea din Bucureşti şi agregat la Sorbona, îl desvoltă în localul „Dotaţiunii Carnegie" din Paris, în faţa unui public ales şi destul de numeros, după datele ce le putem culege din ziarul „Neamul Românesc" din 18/II 1926 al cărui director este tot dl N. Iorga.

Cu ocazia acestei conferinţe dl N. Iorga a declarat că este pentru o politică de prietenie faţă de minorităţi.

N'am nimic cu părerile politice ale dlui N. Iorga şi chiar dacă nu-mi sunt pe plac nu doresc să le discut aci. Ceiace m-a făcut să scriu acest articol, este mâhnirea sufletească produsă de neghioabele argumente pe care dl N. Iorga se propteşte pentru a motiva necesitatea... „prieteniei." Să mă explic.

Dl Iorga nu recunoaşte posibilitatea existenţei noastre (16 mil. de Români) într'un Stat unitar naţional fără prietenia minorităţilor de oarece, nu are pe ce se baza acest Stat naţional.

Pentru dl N. Iorga atât rasa cât şi limba nu pot servi ca criterii pentru formarea unui Stat naţional unitar. Rasa este ceva enigmatic iar limba, o iluzie. Dl N. Iorga însă zice: Interesele comune ale cetăţenilor aceleaşi ţări indiferent de rasă sau limbă este unicul criteriu ce stă la baza formărei Statului naţional.

O fi dle Iorga singurul criteriu acesta dar pentru un Stat confederal nici decum național cum avem pretenția de a considera cu drept cuvânt Statul nostru pentru înfăptuirea caruia 800.000 de trupuri omenești au rămas neînsuflețite dintre care nu știu dacă erau multe acelea de o altă rasă și multe acelea care în viață fiind încă au cunoscut mai mult decât o limbă, decât cea românească.

Intr'o țară în care minoritarii dar mai ales jidovii tind a acapara înîntreaga proprietate și în același timp a distruge simțământul, credința strămoșească și a tot ce este românesc, într'o țară ca asta, nimic nu ne poate lega cu simpaticii *dvoastre* minoritari, pe noi de gintă latină, care gintă dacă pentru *dvoastră* este o enigmă, pentru cele 16 mil de Români este o mândrie.

Mă miră faptul că dl N. Iorga nu a găsit și credința strămoșească prin care ne-am menținut dealungul veacurilor ca națiune, tot o enigmă.

Dar dl N. Iorga nu s'a mulțumit numai cu aceste declarații de dragoste la adresa minorităților ci a ținut să le mai spună Parisienilor că asupra acestei chestiuni domnia-sa a vorbit și în Parlament precum și faptul că, aceste mărețe convingeri asupra formărei Statului nostru național unitar, le are de multă vreme.

Imi iau angajamentul de a întreba pe dl prof. A. C. Cuza dacă aceste convingeri ale dlui N. Iorga datează de multă vreme (dl A. C. Cuza știe căci îl cunoaște pe dl N. Iorga de pe vremea când Blank nu era așa mare bancher) sau i-au fost transmise la Paris prin radiotelegrafie în vederea alegerilor, de cei interesați.

Să ne mulțumească însă cel puțin faptul că dl prof. N. Iorga e un istoric desăvârșit și atunci când vine vorba de Ștefan cel Mare sau Mihai Viteazul rasa nu mai este o „enigmă“ iar limba, dulcea limbă românească, nu mai este o „iluzie“.

Drd. Ioan H. Dinescu

Intrebăm pe dl Octavian Goga cum se simte, prin solidaritate cu partidul său, alături de cei 16 jidani de pe lista propusă la comuna Cluj de opoziția unită din care și dsa face parte, după ce a ținut vibranta conferință despre **Ideea națională** *intransigentă și inalterabilă? Aveți cuvântul domnule cu pretenții de apostol!*

SCRISOAREA UNUI ȚARAN LUMINAT

De ce nu se desvoltă industria și comerțul în Transilvania și ținuturile alipite

Primim la Redacție următoarele:

Toată lumea românească se plânge că românul nu îmbrățișează Comerțul și Meseria, care lipsesc aproape în întregime din mâinile românilor mai ales în Transilvania și ținuturile alipite. Este adevărată aceasta plângere, însă după cum se poate constata, între împrejurările de azi, dejeabă încearcă mulți români, să îmbrățișeze aceste două ramuri, că nu sunt sprijiniți de cei în drept. Pentru confirmarea celor de mai sus e destul să amintesc câteva cazuri numai din o comună.

Cooperativa „Bologana“ din Bologa jud. Cluj, pe lângă mica ei magazie de consum, ca să facă membrilor ei și ceva isvor de câștig, a deschis și o carieră de piatră de granit din care extrage cuburi pentru pavaj. Ca să poată face plățile muncitorilor, până la valorizarea materialului, Cooperetiva e silită a se împrumuta pela diferite bănci cari îi iau 32—36% dobânzi. Dejaba a făcut în repețite rânduri cerere la Centrala Cooperativelor din București să le acorde credite eftine, până acum n'a obținut nici un bănuț.

La primăriile orașelor unde concurează la licitații pentru furnituri, încă întimpină multe năcazuri, asemenea la caserii pentru incasatul sumelor. Apoi cu obținutul vagoanelor nici la zece luni după depunerea scrisorilor de trăsură, nu le vine rândul la încărcare, fiind că încarcă jidanii zilnic, zeci de vagoane, cu precădere... iar Cooperativa cade în grupa III și numai atunci încarcă când își fac milă dnii șefi de gară de ea. Pentru ca să se poată ajuta, țăranii din comuna de mai sus, au înființat încă în anul 1924 și o bancă populară cu un capital subscris în suma de Lei, 100.000 (una sută mii). Fiind acești doi ani din urmă nefavorabili pentru țăranii din jur, până azi abia au putut să verse un capital de 41000 lei.

Atât Cantrala Băncilor Populare din București cât și Federala Zorile din Ludoșul de Mureș au trimis câte o circulară, că dacă voim să obținem împrumuturi, Banca noastră să se facă membru. Am subscris și vărsat din micul nostru capital atât la Centrală cât și la Federală, iar pe urmă am cerut în repețite rânduri să ne acorde ceva împrumuturi însă dejaba, până azi nu ni-a acordat nimic.

Eu crede că intreprinderile jidovești, și băncile lor, sunt mai mult încurajate, decât întreprinderea, și banca curat românească din Bologa.

Asemenea un băiat de țăran din părinți săraci din aceasta comună, cu chiu cu vai a învățat două clase de gimnaz, iar pe urmă patru ani la meserie, devenind calfă de croitor. Acest meseriaș român din Septembrie anul trecut dejaba încearcă prin Cluj, și Oradea-Mare, să găsească undeva un loc ca să muncească, până azi n'a găsit, cu toate că este un băiat harnic, și dă semne a fi, un bun român. In acest interval de timp, mulți străini mai ales jidanii s'au strecurat în țară și își găsese ocupație, la ai lor...

Bologa la 5 Februarie 1926.

Ioan Potra
primar.

Moții la o răspântie

Dl Ministru Alexandru Constantinescu P. prin ziarul său favorit „Adevărul“ a dat un fel de *comunicat*, prin care spune că nu poate da păduri și pășune Moților din masivele *proprietarilor privați*, fiindcă aceștia (Moții) nu au bani să le plătească, și nici nu le va da măcar ce li se cuvine, după legea agrară.

In schimb voiește a-i coloniza dar în acest caz Moțul trebuie să aibă *bani* și anume 20 mii lei, cel puțin și numai pe cei însurați cu copii și să fie în vârstă de 30 ani. Așa vrea dl Ministru P. Constantinescu!

Și ca să se puie capăt la toate aceste bunătăți pentru Moți, „Viitorul“ din 13 Febr. 1926 daclară că la munte pășunele sunt reduse la minimum și numai la 5 km depărtare de comuna respectivă, se va putea căpăta ceva pășune, ceia ce înseamnă că Moții nu vor avea pășune niciodată.

Față de făgăduelile M. S. Regelui că Moții vor avea dreptate, întrebăm ce urmărește și unde se trezește actualul guvern?

Oare dl Ministru Francmason Al. Constantinescu P. *poate tot* în această țară?

DUPĂ ALEGERILE COMUNALE

Fapte şi acte

Comunicatul L. A. N. C. din Cluj.

In Capitala Ardealului, mai mult poate decât în oricare alt oraş al ţării, cârdăşia politicianilor cu minorităţile s'a manifestat într'un chip cu totul dejositor şi umilitor. Liberalii au pactat cu magnaţii şovini unguri, iar blocul „unic“ al naţionaliştilor, ţărăniştilor şi averescanilor s'a împărechiat cu jidanii şi cu socialiştii.

Cetăţenii români, cari mai păstrează o picătură de conştiinţă naţională nepătată de suflul pestilenţial al politicianismului, ce desbină pe fraţi de acelaş neam şi lege şi îi supune stăpânirii streinilor, — auzind şi cetind aceste fapte murdare, au rămas adânc revoltaţi şi nedumeriţi.

Pentru a da acestora o directivă sigură în ce priveşte atitudinea cât mai conformă cu demnitatea şi prestigiul nostru naţional faţă de alegeri — Comitetul local al L. A. N. C. a lansat următorul Apel:

Cetăţeni români ai Clujului!

Partidele politice au dat pradă oraşele noastre străinilor. In consiliile comunale ale oraşelor României de azi începând *se vor lăfăi sfidător jidanii, ungurii, nemţii, ruşii, socialiştii, comuniştii, etc, cari nu pot şi nu vor să contribue la consolidarea României întregite.*

„A pismei răutate şi oarba neunire“ au făcut din străinii duşmănoşi şi subversivi arbitri ai politicei româneşti. Ştiut fiind că puterea politică, economică şi culturală într'un Stat o deţin oraşele, *inconştienţa partidelor ne pregăteşte soarta coloniilor africane: milioane de Români stăpânite şi exploatate de oraşe înstrăinate.*

Români! Urmaţi exemplului dat de Liga Apărării Naţionale Creştine! Dacă mai păstraţi un dram de demnitate naţională, refuzaţi de a fi părtaşi la fărădelegea săvârşită contra viitorului neamului; *Nu votaţi nici o listă împănată cu străini, anulaţi-vă voturile!*

Românii conştienţi vor da răspunsul cuvenit inconştienţei partidelor la alegerile judeţene şi generale, când **vor vota numai listele L. A. N. C.,** care are un **program inspirat de naţionalism intransigent şi creştinism integral,** program ce se cuprinde în „Călăuza bunilor Români“!

L. A. N. C. vrea că România să fie a Românilor **şi va traduce în fapte aceasta voinţă a sa. L. A. N. C. va romaniza oraşele înstrăinate artificial prin opresiunea trecutului şi invazia jidovească din Galiţia şi Rusia.**

Comunicatul studenţimei clujene.

Studenţimea română şi creştină din Cluj s'a manifestat demn şi impunător faţă de alegerile ungurilor şi jidanilor pentru conducerea oraşului nostru.

Comitetul Centrului studenţesc „Petru Maior“, asaltat fiind de numeroasele întrebări ale studenţilor, cari voiau să ştie ce atitudine este indicată pentru studenţimea clujeană faţă de alegerile comunale, — a dat un comunicat, care a fost răspândit, în mii de exemplare şi prin care şi-a precizat convingerea sa faţă de aceste alegeri.

Deşi acest comunicat nu obliga pe nimeni, căci fiecare *„civis academicus“* are libertatea să-şi manifeste dreptul său de alegător aşa cum el vrea, — totuşi studenţimea, acest corp de elită intelectuală, crescut şi disciplinat în crezul salvator al doctrinei naţionale, — s'a conformat comunicatului, păstrând *„atitudinea pasivă faţă de alegerile comunale“*. Aceasta era indicaţia celui mai înalt şi cel mai autorizat for de conducere al studenţimei clujene: al Comitetului Centrului studenţesc „Petru Maior“.

Efectul atitudinei studenţeşti a fost un ecou răsunător în rândurile cetăţenilor români a-i Clujului. Căci foarte mulţi patrioţi adevăraţi, s'au abţinut dela votarea, care urma să ne aducă pe cap domnia maghiaro-sionistă.

Reproducem entusiastul comunicat al studenţimei clujene, pentru a-l prezenta ca un exemplu de simţământ românesc curat şi desinteresat:

COMUNICAT

Comitetul Societăţii Academice *„Petru Maior“*, ca organ autorizat al studenţimii române şi creştine din Cluj, aderă, întru toate, la comunicatul comitetului central executiv al „Ligei Apărărei Naţionale Creştine“, în ce priveşte atitudinea pasivă faţă de alegerile comunale.

Consideră aceste alegeri, în special aici în Cluj, ca o supremă sfidare a **ideii naţionale,** pe care studenţimea română o apără, întotdeauna, cu adâncă convingere.

Infierează, cu indignare, revoltătoarea atitudine jidovită şi înstrăinată a partidelor politice, care, din veleităţi electorale condamnabile, sunt gata să vândă oraşele şi centrele noastre culturale, asupritorilor noştri de eri şi jidanilor venetici paraziţi.

Protestează, totodată, cu toată energia, contra întroducerei limbei maghiare, ca limbă oficială, la Primărie şi instituţiile de Stat, considerând, că aceasta nu cadrează cu demnitatea noastră naţională.

Face un apel călduros către toţi cetăţenii români ai Clujului ca să păstreze o atitudine hotărâtă în faţa acestor încercări de remaghiarizare şi jidovire a *Capitalei Ardealului,* contra cărei crime, studenţimea română şi creştină va şti să lupte din toate puterile.

Cluj, la 19 Februarie 1926.

Comitetul Societăţii Academice
„Petru Maior“.

Remaghiarizarea Primăriei din Cluj

Pentru a ademeni, cu orice preţ, masele electorale, partidele politice, fără deosebire de firmă, s'au folosit de cele mai compromiţătoare şi periculoase măsuri.

Se ştie că procesul de romanizare a Clujului a progresat uimitor în timpul celor 7 ani, de când a întrat sub stăpânire românească. Universitatea, Teatrul, Opera, precum şi toate instituţiunile publice ale statului, judeţului şi comunei, se nizuiău, de o potrivă, să desăvârşească romanizarea Capitalei Ardealului, creind din ea un centru şi un focar al culturei şi civilizaţiei româneşti.

Iată însă că astăzi, în anul al VIII-lea dela Unire, partidul celor ce guvernează şi duc spre ruină Ţara, — a reintrodus limba ma-

ghiară, ca limbă *oficială* la Primărie, dând oricărui cetăţean dreptul să se folosească de ea, cu ignorarea desăvârşită a limbei Statului.

Prin urmare toţi funcţionarii români, veniţi, aici în Ardeal din iubire frăţească, de pe îndepărtatele meleaguri ale Moldovei, Munteniei şi ale Olteniei, — pot începe să înveţe regulat limba celor mai neînpăcaţi duşmani ai neamului nostru. Căci altfel ei îşi pierd pâinea. Şi atunci vor putea să meargă cerşind la porţile palatului faimosului baron Ugron, care azi mâine, va fi mai puternic decât oricare Inalt Demnitar al Statului românesc.

Pentru a face dovada că afirmaţiile noast e sunt veridice, reproducem, în original, ruşinosul act de maghiarizare a primăriei Clujului:

Primăria oraşului Cluj
Nr. 2534/1926 cons.

Circulară

Tuturor serviciilor Primăriei oraşului Cluj

Incepând cu ziua de astăzi cetăţenii oraşului Cluj, cari nu cunosc limba română, pot face cererile lor verbale sau scrise şi în limba maghiară şi acestea se vor primi şi înregistra.

Această dispoziţie a noastră se va comunica dlor şefi de servicii şi tuturor funcţionarilor oraşului Cluj spre ştiinţă şi conformare.

Cluj, la 15 Februarie 1926.

Primar:
Dr. Utalea

Neruşinarea ungurilor

Orice om, care raţionează va rămâne uluit de cele ce suntem siliţi să aşternem pe această foaie.

Căci într'adevăr, azi, în România-Mare, ne este dat să fim din nou acuzaţi şi judecaţi de către unguri. Şi pentru ce? Pentrucă *românizăm!*

Astfel vrednicul şi inimosul român dr. Cristea, fostul primar din Zălau, — a fost acuzat, în preajma alegerilor comunale, că *„vorbeşte româneşte cu Ungurii“*, că vrea să *„românizeze oraşul“*, că vrea *„să dea instituţiunile şi întreprinderile orăşeneşti în mâini româneşti“*. Şi în plus, cea mai capitală dintre toate crimele comise este aceea, că face *„propagandă de românizare prin Astra“* şi vrea *„să îndepărteze statuia lui Wesselényi din Piaţa oraşului“*.

Când am cetit, pentru întâiaşi dată, aceste rânduri, mi s'a părut, că întreg Zălaul a fost contaminat brusc de vre-o nebunie epidemică. Căci numai un dement poate pretinde asemenea lucruri: să îndepărtezi pe un primar cinstit şi corect, pentrucă îşi face datoria sa de bun patriot.

Dar ceeace în alte ţări pare nebunie, la noi se transformă în realitate tragică şi serioasă.

Căci Ungurii, cei mai proaspeţi aliaţi ai liberalilor, ce se *pretind* „naţionalişti intransigenţi“, — au *triumfat!* Iar *primarul român dr. Cristea a fost măturat din postul său*

Pentru a servi ca un document al vremii, pe care o trăim, reproducem, în întregime *moţiunea Ungurilor din Zălau:*

Dr. Gaza Andrei prezidentul organizaţiei locale ungureşti a prezentat înaintea adunării partidului maghiar, ţinută la 5 Februarie 1926 următoarea:

Moţiune

„In legătură cu alegerile comunale adunarea să decidă că pactul încheiat între guvern şi partidul maghiar nu influenţează hotărârea noastră. Referitor la persoana primarului mai departe nu primim sub nici o condiţiune pe primarul actual Dr. Nicodim Cristea de primar, fiindcă activitatea desfăşurată de el în decursul funcţionării sale ca primar, îl face *neapt* pentru ocuparea funcţiunii de primar. Atitudinea, pe care a avut-o dsa, faţă de maghiarime este nesuferită şi persoana dsale este potrivită, pentru a adânci şi mai tare contrastele, ce s'ar ivi între cetăţeni şi eventual le-ar duce pe acestea în desbinare. Omul acesta a fost acela, care a refuzat pe mai mulţi cetăţeni cu observarea, *să vorbească româneşte* deşi datorinţa cea mai de căpetenie a unui primar din oraş cu majoritate ungurească este să ştie ungureşte şi să pertracteze în limba aceasta cu cetăţenii unguri, cari îi solicită ceva. Dr. Cristea primarul de azi al Zălaului a fost acela, care în toamna anului 1924, a propus la Congresul oraşelor, ţinut la Cernăuţi într'o moţiune, că *trebue să se românizeze cetăţenii oraşelor, iar instituţiunile şi intreprinderile orăşeneşti să se deie în mână românească.* El a susţinut, că oraşele trebuie să facă toate sforţările, pentru întrebuinţarea capitalului orăşenesc spre scopuri de *naţionalizare*, şi pe funcţionarii minoritari dela oraşe să-i scoată din slujbele lor. Atacurile împotriva maghiarimei au fost sistematice, pentru că aproape în fiecare număr din ziarul „Meseşul“ ce apare săptămânal la Zălau *atacă pe unguri* şi astfel în Nr. 37 şi 38 din 28 Noemvrie 1925, scrie că *nu-s români şi nu merită numele de români aceia care nu au scopul să românizeze consiliul oraşului şi pe unguri.* Nu voiesc a face critica dreaptă a activităţii primarului de azi, pentrucă concetăţenii mei o ştiu aceasta aproape toţi.

In adunarea aceasta s'a spus de cineva dintre vorbitori, că primarul Dr. Cristea a organizat prin „Astra“ comunele mixte, că în patru cinci ani ungurii din comunele acestea nu vor mai vorbi ungureşte. Totodată s'a spus, că cineva l-ar fi auzit pe primarul de azi, că s'ar fi decis delăturarea statuei lui „Wesselenyi“ din mijlocul Pieţii oraşului Zălau, aşteaptă însă ocaziunea, ca noul consiliu de sub conducerea dsale să aprobe executarea acestei idei.“

Listele ruşinei naţionale

Pentru a păstra, în archiva noastră, documentele triste ale alegerilor comunale, reproducem câteva din listele electorale, depuse atât de liberali, cât şi de naţionalişti.

Din aceste documente, fiecare om de bună credinţă, va putea cu uşurinţă să desprindă concluzia, că în partidele noastre politice s'a atrofiat definitiv şi cel din urmă dram de conştiinţă naţională.

Iată dar aceste liste:

Lista naţionalo-socialisto-sionistă din Cluj (care a reuşit):

Dr. Aurel Socol advocat deputat, Dr. *Lucian Alexandru*, advocat, preşedintele Clubului Social-Democrat din Cluj, prof. Dr. Emil Haţieganu, deputat, prof. G. Bogdan-Duica, (ţărănist), prof. Octavian Prie, (averescan), Dr. **Teodor Fischer, advocat, preşedintele Uniunii Evreeşti,** *Carol Hubay*, industriaş, prof. Dr. Romul Boilă, **Iacob Schwartz, mare comerciant,** *Alex. Bartalis* (social-democrat), **Coloman Sakács, comerciant,** Vasile C. Osvadă, direc-

tor de bancă, *Francisc Ujhelyi,* (social-democrat), Dr. Valentin Poruţiu, advocat, **Micşa Somogyi, mare comerciant,** Dr. *Alexandru Simon,* advocat, *Arpád Kisfaludy,* industriaş, *Iuliu Terhes,* (social-democrat, Richard R. Tuffli, mare comerciant, *Petre Oltean,* (social-democrat), **Geza Ianovitz,** mare comerciant, Dr. Mihai Şerban, profesor, Dr. **Eugen Kertész,** advocat, **Bela Ehrenfeld,** (social-democrat), Ştefan Român, *Iuliu Santai,* preşedintele brutarilor, *Geza Nagy,* Ioan Crişan, *Mihai Kun,* industriaş, Victor Munteanu.

Lista liberalo-maghiaro-jidovească din Cluj.

Teodor Mihályi (liberal), N. Bănescu (lib.), Pordea Aug. (lib.), *Nemes Ferenc (maghiar),* **Fekete Nagy Béla (jidan),** *Kovács Gyula (maghiar),* Utalea Oct. (liberal), *Daly M. János (maghiar). Berky Jozsef Hevesi Jozsef (maghiar),* Meteş Petru (liberal), Mureşan Iosif (liberal), N. Cărpinişan (liberal), **Molnár Jakab,** *(jidan), Jelen Gyula (maghiar), Dr. Filép Gyula (maghiar),* Dr. Şt. Bariţiu, V. Iliescu, Dr. E. Dunca (liberali), *Babos Károly,* **Rosenberger Alex., Bernád Ágoston** *(jidani),* Mandeal Anton, Petricaş, P. Pop (liberali), *Dr. Dobo Ferenc, Szilágyi András (maghiari), şi* **Roth Károly** *(jidan).*

Lista naţionalo-socialisto-maghiaro-jidovească din Oradea (reuşit:)

Dr. Aurel Lazar, Eugen Răzvan, Dr. Popa George, Anastasiu Mavrodin, **Dr. Emeric Bárdos,** *Ludovic Czeller,* **Beniamin Spitzer,** Dumitru Kiss, **Andrei Stern,** Niculescu Nicolae, Köszegi Robert, Dr, Nicolae Turla, Dr. Grigore Egri, Ion Ciordaş, Georga Şimonca, *Gembácz Frigyes, Balla Carol,* **Martin Schlinger,** Dr. Sever Ardelean, *Vasile Sándor,* Dr. Ciaclan Virgil, **Dr. Markovits Ignaţ, Dr. Váradi Eugen,** Iosif Pogan, **Alex. Wasserstrom,** *Francisc Barta,* **Alex. Hartmann, Alex. Sonnenwirth.** — Supleanţi sunt următorii: **Iosif Hübschenberger,** Dr. G. Banc, Costea Ioan, Ludovic Almássy, **Grüner Aladár, Feuerstein Bela,** Iosif Bulbuc, **Ernst Isac.**

Lista naţional-jidovească din Cernăuţi.

Profesor universitar dr Radu Sbiera **dr Maier Ebner, dr Alfred Kohlruss,** dr Erast Tarangul, **Heinrich Würfel, Director Flemminger,** Auton Zavada, inginer Aurel Răşcanu, dr. **Salomon Kassner, Robert Schadler,** dr. Grigore Simionovici, prof. Brătianu, **Peter Tress, Director Adolf Hart,** dr. Zaharia Popovici, *Karl Kügler, Franz Cuşnir, Vasile Saftenco,* **Salomon Kinsbrunner** Vasile Lenco, **Salomon Doreggel, Leon Fednic, farmacist Căsar Perlstein, Leib Steinmetz,** Dumitru Pevenco, **Aron Feder,** consilier aulic *Anton Löffler,* Anton Lucasevici, Nicolai Guzic, **Maximilian Bendler.**

Suplinitorii: **Filip Bucholz,** Costachi Seşinschi, Vasile Calmuţchi **Josef Beer, Simion Milch,** dr. Gabriel Teleaga, *George Herber,* **Brecher Noe,** *Iosef Şepenic,* Vasile Verenca.

Lista liberalo-maghiaro-jidovească din Arad.

Dr. St. Angel primar în retr.; dr, V. Hotăran avocat; Radovan Milivoi propr.; *Gaal Pal* propr.; **Weissenburger F.** dir de bancă; Mih. Drecin muncitor; *Josif Krebsz* brutar; *Farago Ioan* muncitor; *Kampis Stefan,* fost insp. gen. cfr. pens.; *Kotzka Emil* comerciant; *Lud. Varjassy* primar în retragere; dr. S. Moldovan fost prim preş. de trib; dr. Boţioc Alex. advocat; Baga Ioan secr. org. muncit.; **dr. Singer Eugen** adv. preş. grupei din Arad a uniunei naţionale evreeşti; **dr. Zeiner Aug.** adv. secr. uniunei chir. din Arad; Cornel Macean plugar; dr. S. Păşcuţiu notar pnbl.; Beita Bela comerciant; Şipoş Mladin plugar; Barna Simeon plugar; Macean Nicolae plugar; Gh. Voştinar tip. secr. org. munc.; dr. **L. W. Müller** advocat; dr. **Somlo Arm.** advocat; Imbroane Const. plugar; Gh. Sofalvi fost secr. al corp. ind. din Arad; dr. Aurel Raicu adocat; **Edm. Nachtnebel** fost prim ing. al oraşului Arad; Pecican Nicolae plugar; Popity Dimitrie muncitor; *Hunyar Algernon* adv. stagiar secr. reuniunei şvăbeşti.

Lista naţionalo-ruso-jidovească din Chişinău (reuşită)

Dr. I. Vărzar, **Gotlieb,** Sebastian, Teodorescu, *dr. Slutski, Vladimir, Cristi,* **S. Lihtman,** *dr. Tumarnin,* **Rozenhaut,** V. Cazacliu, **Zilberman, Rabici,** *T. Stanevici,* **Bernstein,** *Constantinos,* **Kenigsat,** *Buciuşan,* **Goldenstein, Berland,** Petre Firică, Baltan, *K. Todorovski Beloţercovski,* A. Gheorghiu, *Dubinski Paghis,* Negrescu, *dr. Kvjatcovski Berhndarov,* Pan Halippa.

Lista liberalo-maghiaro jidovească din Târgul Mureşului (reuşită).

Dr. Bernady Gheorghe, dr. Rusu Aurel. *Ugron Andrei, Ipaross Bela,* Coculescu Teodor, *Bustya Ludovic, Petri Sigismund,* dr. Vancea Iosif (averescan), **Bürger Adalbert,** *Balint Ioan,* Pop Stefan, *dr. Sebetven Nicolae, Kovacs Alexandru,* Suteu Alexandru, **Smilovici Iacob,** *Rado Alexandru,* Padurean Ion, dr. **Fekete Andor,** *Csiki Emil, Papadima Nicolae,* **Benkő Ladislau,** Bucur Teodor, **Várady F. Alexandru,** Moldovan Dumitru; supleanţi: *Morvay Zoltan,* Râdulescu Florian, Rad Al., *Dosa Gheorghe,* Hancu Alexandru, *dr. Palosy Iosef, Ritz Anton* şi Tamas Ion.

Lista naţional-jidovească din Târgul-Mureşului (căzută)

Dr. Adrian Popescu, *dr. Antalfy Andrei,* dr. Pantea Ioan **dr. Krausz Mauriciu,** dr. Suciu Victor, **Herbert Ştefan, Simon Geza,** *dr, Plutz Iosef,* **Rottman Mauriciu,** dr. Ghila Iuliu, *Bretter Wilhelm,* dr. Bozdog Ion, Govrig Iosef, Gîliga Alexandru, *Bottoş Alexandru,* Precup Horia, **dr. Farkas Robert, Erosdi Ştefan dr. Roman Tov, Temesvári Adalbert,** *Coman Filon, Vlasse Gheorghe, Cseh Sigismund, Koteles Alexandru;* supleanţi: Neagos Sabin, **dr. Engelberg Desideriu, Tordai Francisc,** *Kormos Mihail, Antal Emeric, Lote Lazăr,* Moldovan Ion şi Gliga Alex.

Lista naţional-jidovească din Panciu

V. Apostoleanu, avocat H. D. Mihale, avocat At. Popescu, N. C. Milea, **dr. N. Rosenberg,** Gh. I. Dimitriu, Hr. N. Drugescu, **Ir. Samoflovici,** C. Gh. Burdea, **S. Şichter. S. Seferovici,** Gh. Pătulescu. Supleanţi: Gh, Alexandrescu, C. Banciu, **A. B. Iur** şi Gh. Strătulescu.

Lista liberalo-jidovească din Panciu

Av. I. Manea, **M. Sehter, A. Maiorovici,** C. Hurmuzache, I. Davidescu, M. Temelle, **Aron Bercovici,** A. Burdea, Ion P. Popescu, **I. Şulimovici,** N. Mihalache, Gh. Popescu.

Supleanţi: **A. V. Lazarovici, V. Itic** I. Popovici, **S. Herman.**

Lista naţionalo-bulgaro-turcească din Bazargic:

C. Dumitrescu, naţional; *Ruse Dvasilef,* ţărănist; Mihail Boldur, averescan; *Stoian Inglezu,* naţional; *Izet Mustafa,* naţional; Ioan Cosmescu, naţional; *Ilie Crasnef,* ţărănist; *Simion Zografof,* averescan; *Kiru Stefanof,* socialist; *D. Dragoef,* naţ.; *Calciu Stancef,* ţăr.; *Abdulah Hairedin,* aver.; *Ismail Ahmet,* ţărănist; *Saban Ibraem.* naţional: *Nicolae Mocref,* aaţional. — Supleanţi: *Soter Shunda,* naţional; *Damian*

Gheroghief, național; *Osman Daiolu*, național; *Dumitru Dulgherof*, național.

Sărbătorirea victoriei democrației „românești".

După alegerea dlui Fischer Tivadar ca părinte al Clujului — partidul naționalo-socialisto-sionist a dat un banchet în 21 Februarie, în restaurantul „Balogh." Printre asistența selectă s'au remarcat în deosebi dl *Dr. Theodor Fischer, dr. Marton Ernő, Ehrenfeld, Somogyi, dr. Goldner, Szenes Károly, Schwartz, dr. Schönberger, Weinberger & Comp.* Pe acești domni, *„Patria,"* organul oficial al noului bloc *„unic"*, în numărul său din 23 Febr. — îi consideră ca cei mai autorizați reprezentanți ai democrației *„românești."*

La benchetuirea aceasta a toastat, la șampania atât de „democratică," — și dl *Fischer Tivadar*, leader-ul jidovimii clujene.

Despre acest discurs „Patria" scrie următoarele:

„Dl dr *Teodor Fischer* sionist își exprimă *bucuria* — într'o românească aleasă — că are ocazia să *sărbătorească* **prima victorie** *a evreilor de aici în colaborare cu românii ardeleni.*"

Așa dar blocul „unic" se poate mândri că a realizat „prima victorie" a jidănimii ardelene. Frumos și prețios titlu de glorie! Iată ce înseamnă democrație *„românească" !!!*

Cronicar.

Dela procesul lui Gh. Urziceanu

Este bine cunoscut odiosul atentat din 1 August 1925, prin care mâna criminală a jidanului Lehrman, a umplut cu sânge obrajii dlui prof. A. C. Cuza, la îndemnul patronului Grünspan, care de fapt n'a făcut altceva, decât să se supună ordinelor Cahalului jidovesc.

Atentatul, săvârșit contra dlui Cuza, în mod firesc, a fost pus la cale și atât Lehrman cât și Grünspan au fost niște simple unelte.

Deci studentul Urziceanu când a tras în Jidanul Grünspan, apărând cinstea și viața superiorului său, a vrut să pedepsească o unealtă mișelească a organizației clandestine, Cahalul, care sapă la temelia Statelor creștine.

Curtea cu Jurați din Iași n'avea să judece dacă e sau nu vinovat Urziceanu, în cadrul articolelor de lege, cari s'au dovedit de atâtea ori, că sunt prea strâmte, ci avea să spună: „Are Neamul românesc dreptul să-și apere onoarea și viața sau nu are!?"

Deoarece Curtea cu Jurați nu s'a întrunit în număr complect în ziua judecării procesului, procesul s'a amânat până în 26 l. c.

Pentru ca cetitorii acestei reviste să poată cunoaște măreția momentelor de atunci, voi descrie decurgerea evenimentelor așa cum s'au întâmplat.

*

In vederea procesului, care urma să aibă loc Marți la Curtea cu Jurați din Iași, un număr de 6 studenți clujeni în frunte cu vrednicul luptător al cauzei naționale, căpitanul Beleuță, am ajuns Luni dimineața în gara vechei Capitale a Moldovei, în Iașul plin de amintiri istorice, azi plin de paraziți veniți din ghettourile țărilor vecine. Renumit este Târgul Cucului, care nu-i altceva decât un cartier jidovesc.

Pretutindeni însă nu vezi decât capetele hidoase ale perciunaților, cari îmbătați de umilința partidelor politice la alegerile comunale te sfidează în mod sfruntător crezând, că România a ajuns un sat fără câini.

La Iași aveam să ne întâlnim cu ceilalți reprezentanți ai Universităților, cari veniau să-și spună și ei cuvântul pentru fapta colegului lor Urziceanu.

Luni la orele 8 seara în sala hotelului Bejan L. A. N. C. împreună cu studenții naționaliști și între aceștia se cuprind toți afară de studenții basarabeni, cari cu durere și până azi mai nutresc ideile comuniste-rusofile, căutând să se izoleze și de multeori să lucreze chiar, împotriva fraților lor cari n'au altă vină decât aceea de-a fi naționaliști — a ținut o mare întrunire, la care s'a luat cuvântul în modul următor:

Președintele „Asociației studenților creștini", dl Blănariu, prin un cuvânt de deschidere arată măreția și rostul istoric al zilei de mâine și dă cuvântul dlui I. Sava, care prin cuvinte bine meșteșugite arată, că greșala poliției se repetă întotdeauna, căutând să dea naștere la incidente și, desigur, și mâine se va întâmpla la fel, însă studențimea trebue să serbeze această zi în cea mai mare liniște.

In acest moment întră dl prof. Cuza în sală, în viile aplauze și strigăte de simpatie ale publicului din sală.

Urmează dl Petrescu și apoi dl Hazgan, care zice: „Le spunem domnilor să se deștepte, că de nu se vor deștepta ei, îi vor deștepta copiii plângând pe mormintele lor!" Ultimele cuvinte au fost înăbușite de viile aplauze ale ascultătorilor.

Șirul vorbitorilor îl încheie dl Ghizdavu, care aduce salutul frățesc al studențimei clujene.

De aici studenții se îndreaptă spre gară pentru a întâmpina pe dl Ioan Z. Codreanu și dl Ionel I. Moța, cari veniau cu trenul de 9 seara.

In cântecele răsunătoare de pe peronul gării cei 2 sunt primiți cu cea mai călduroasă dragoste și iubire, și ridicați pe sus până afară din gară. Pe urmă studenții se îndreaptă către Piață.

Armata însă — repetând vechiul sistem — intervine iarăș punând piedeci. Studenții însă hotărâți să treacă peste orice obstacole, rup cordoanele și prin mijlocul paturilor de puști își fac drum ajungând până la Statuia lui Cuza-Vodă din Piață, unde se țin mai multe vorbiri, prin cari se atrage atenția autorităților de greșeala ce-o fac.

Timpul fiind înaintat, studenții se îndreaptă din nou către gară pentru întâmpinarea dlui P. Iliescu și Bacaloglu, cari veniau dela București.

Cunoscuții apărători ai studențimii sunt primiți cu cea mai călduroasă dragoste de studenții, cari au arătat și de astădată, că știu să prețuiască pe acei, cari s'au înscris ca luptători devotați ai sfintei cauze naționale.

In ziua următoare, comitetul Ligii a ținut o ședință, la care s'a hotărât șirul apărătorilor compus din advocați, reprezentanți ai macedonenilor, femeilor române și ai studențimii dela cele 4 Universități.

Studențimea din Iași pentru a-și arăta dragostea pentru studentul Urziceanu s'a abținut dela cursuri în ziua procesului.

Pela orele 1 d. m., sâla Palatului Administrativ era arhiplină de Românii, cari doriau s'audă cât mai repede cuvântul Juraților de *Achitare*.

Inainte însă de-a întra Jurații în sală, se răspândise svonul: Că procesul se amână și într'adevăr pela orele 2 Curtea cu Jurați în număr de 17 intră în sala de ședință și procurorul cere introducerea acuzatului, care îmbrăcat în costum național, cu fruntea limpede și ridicată răspunde clar și precis întrebărilor puse.

Se cetește numele Juraților, dintre cari însă lipsesc mulți.

Țin să subliniez, că *dintre cei absenți numai 2 erau Români iar ceilalți erau Jidani.*

Procurorul din cauza lipsei de

Juraţi declară procesul amânat pe ziua de 26 l. c.

Dl P. Iliescu cere punerea în libertate a studentului Urziceanu, care este *şi eliberat imediat.*

După amiazi s'au ţinut mai multe întruniri, la cari au luat parte şi ţărani veniţi de departe pentru ca să vadă şi ei, că în România-Mare fiii lor au ajuns să fie judecaţi de acei Jidani, cari merită în tot momentul să fie puşi la zid şi împuşcaţi.

O scârbă şi o indignare generală se vedea pe feţele tuturor, şi toţi spuneau: „Ce am ajuns! să ne judece Jidanii!"

*

Ţin să mai spun, că în timpul cât am stat acolo, observând cu băgare de seamă, am zărit pe frontispiciul Palatului Administrativ, pe plăcile, pe cari era scris „Spor", era câte-o Svastică lucrată în perete, iar în biserica Golia, în care azi nu se mai slujeşte şi unde sunt mormintele atâtor Domnitori, se găsesc bătute în pardoseală 3 triunghiuri jidoveşti, iar deasupra o Svastică.

Interesându-mă ce-i cu „crucea jidovească" mi s'a răspuns:

„Acestea sunt pentru ca să calce creştinii pe ele!"

Dupăce am petrecut în Iaşi 3 zile de adevărată înălţare sufletească — văzând cum studenţii hotărâţi pentru lupta începută, au ridicat o parte din zidurile „Căminului Cultural Creştin", care va fi o citadelă a românismului — şi convinşi, că oricare ar fi Juraţii, cari vor judeca pe stud. Urziceanu, achitarea e sigură, Miercuri seara însoţiţi de un mare grup de studenţi, până la gară, ne-am reîntors cu trenul de 8·25, hotărâţi să luptăm până la *deplina biruinţă a Adevărului asupra Răului şi a Intunerecului.*

Ion Delapoiană

ARHIVA DOCUMENTARĂ

Semne bune

Dl Varga, şeful autorităţii industrială de I-ia instanţă a oraşului Cluj, ne-a trimis o copie după raportul Dsale adresat Primarului Clujului, — din care desprindem mai multe semne bune, ce ne umplu de bucurie.

Căci din ele recunoaştem uşor că meseriaşii români sunt pe cale de plin progres, — că învăţământul ucenicilor înfloreşte pe zi ce merge. — în fine că mica indusrie începe să se românizeze tot mai mult.

Acest fapt ne înveseleşte cu atât mai mult, cu cât tocmai acum, după recentele alegeri comunale, am fost supuşi la o serie de umiliri şi înjosiri în faţa minorităţilor. Aceasta s'a făcut fiindcă, zice-se, Clujul ar fi un oraş, în care elementul minoritar covârşeşte.

Iată însă că cifrele de o sdrobitoare elocinţă, din statisticele raportului dlui Varga, ne lasă să întrezărim, în viitorul apropiat, o românizare radicală a Clujului.

Şi ori cât s'ar lăfăi jidanii şi ungurii în fotoliile lor de Consilieri — ei nu vor putea împiedeca românizarea firească a Capitalei Ardealului.

Căci mica industrie, stăpânită, azimâine, aproape numai de Români vor şti să-şi impună voinţa, izvorită din tainele adânci ale instinctului naţional sănătos.

Pentru a dovedi că acest proces de românizare a industriei mici a şi început să-şi dea roadele, reproducem, în întregime, raportul preţios şi bine redactat al dlui Varga:

Autoritatea Industrială de I instanţă a oraşului Cluj.

Nr. 38|926.
aut. ind.

Domnule primar!

Ordinului Dvoastră Nr. 21|1926 cons. din 2 Ianuarie a. c. avem onoarea a satisface înaintându-vă în cele ce urmează raportul general despre munca depusă la Autoritatea Industrială de I instanţă în anul 1925 peste care am trecut de câteva zile.

Această dare de seamă care în locul prim este adresată Dv. dle Primar, dorim să fie cunoscută în cercuri cât mai largi, în special de factorii dela cari depinde soarta industriei şi comerţului român şi prin aceasta naţionalizarea centrelor de cultură străină.

Să nu fim rău înţeleşi.

Nu avem pretenţia a da îndrumări, ci dorim numai să punem în faţa acestor factori o filă pe care sunt scrise preocupările sau dacă vreţi chiar sbuciumul unui an de care au fost stăpâniţi muncitorii acestui oficiu.

Uzăm de obişnuita apostrofare: „nu mă aruncaţi la o parte" şi rugăm pe cititori să între în miezul acestui raport care ori cât de sec s-ar părea că este cu cifrele lui aşezate faţă în faţă, i va recompensa osteneala cu preţioasele concluziuni ce le va putea scoate din el.

*

La acest oficiu în cursul anului 1925 au intrat cu totul 4486 acte, cu 875 cererei mai multe ca în anul precedent cari toate au fost rezolvate.

Sau liberat 860 permise şi brevete industriale. Cu 218 mai multe ca în anul 1924. Permisele şi brevetele au fost plasate în următorul chip:

1. Pentru ocupaţiuni legate de calificaţiune, evidenţiate în registrul „A" s'au liberat în total 203, din cari românilor 40.

In ramurile de industrie legate de calificaţie românilor s'au liberat cu 2 brevete mai puţine dar minoritarilor cu 27 mai multe ca în anul precedent.

2. In registrul „B" industrii legate de permis special sau liberal 221, din cari 134 românilor. Cu 59 permise româneşti mai multe ca în anul 1924 chiar minoritarilor cu 31 permise mai multe ca în anul trecut.

Elementul român deci în acestea ramuri de industrie preponderează faţă de cel minoritar.

3. In evidenţa „C" — fabrici — sau dat 10 permise industriale, din cari 4 românilor. Românilor cu două permise mai multe ca în anul 1924.

4. Brevete în diferite ramuri ale comerţului s'au acordat în total 335 din cari românilor 91. Românilor cu 17 brevete mai multe ca în anul 1924 iar minoritarilor cu 83 mai multe ca în anul 1924.

5. Brevete industriale pentru ocupaţiuni cari nu aparţin nici unui ram de celea de sub 1—4 evidenţiate în în registrul „E" s'au dat în total 91 din cari românilor 36. Cu patru mai multe ca în anul precedent.

Din permisele şi brevetele liberate în anul 1925 s'au restituit Autorităţii Industriale dela români 24 iar dela minoritari 54, în total 78.

Din totalul permiselor şi brevetelor în vigoare la 31 Decembrie 1924 în cursul anului 1925 ni s'au restituit în tot 471 din cari 83 au fost în mâni româneşti.

Dacă comparăm rezultatul anului 1924 cu cel al anilor 1919—1924 vom avea următorul tablou:

T A B L O U L

permiselor și brevetelor liberate românilor

Nr. curent	Registru	Românilor sau liberat și sunt în vigoare							Din totalul liberat la 31 Dec. 1925 sunt în vigoare
		1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	
1	A	36	30	40	47	21	42	36	216
2	B	35	68	80	31	72	75	125	452
3	C	—	—	1	4	4	2	3	13
4	D	83	94	103	100	48	74	85	564
5	E	14	39	32	39	33	86	32	266
Total:		168	231	256	22	178	279	281	1511

La 31 Decembrie a. c. avem deci permise și brevete industriale în mânile elementului susținător de stat 1511. O creștere de 676 față de anul 1925 cu 834 permise și brevete industriale.

Numărului industriașilor și comercianților cari au primit autorizațiuni dela Unire încoace, despre cari s'a vorbit până aci, sunt de a se adauge industriașii români cari au existat și mai înainte.

Puțini la număr cum erau, adaogându-se celor de după Unirea Neamului vor fi la 31 Decembrie 1925 în Cluj:

1. Din totalul industriașilor cari deprind meserii legate de calificație de — — — — — — — 2 36.—
2. Români — — — — — 243.—
3. Din totalul celor ce deprind industrii libere de — — — — 1070.—
4. Români — — — — — 411.—
5. Din totalul comerc. de 4228.—
6. Români — — — — — 742.—
7. Stabilimente ind. rom. 17.—

Pe teritorul orașului se indeletnicesc cu industria, de prezinte independent, 3096 (în anul 1924—2871) indivizi din cari români sunt 654 (în 1924—461), iar cu comerțul se ocupă indepedent în total 4228 indivizi (în anul trecut 4 25) din cari români 742 (în 1924—657).

La 31 Decembrie 1925 avem deci în Cluj 1396 industriași și comercianți români din totalul de 7394 (în anul 1924—6896).

Cititorul atent din cifrele înșirate mai sus și cari decurg una din alta cu o preciziune matematică, va desprinde concluziuni foarte instructive. Și anume că:

1. Elementul românesc la industrie și comerț este în creștere.

2. Este foarte mic procentul acelor români cari ajungând în posesiunea unui permis s'au brevet industrial din diferite motive renunță la acestea indeletniciri; și în fine că.

3. La permisele industriale evidențiate în registrul „B" elementul român prevalează pe cel străin (125:81).

In istoria Clujului este primul caz că, într'un ram de industrie elementul român este covârșitor față de acea pătură a populației orășenești, care a stăpânit până aci aproape exclusiv piața acestui oraș,

„E. pur si muove."

* * *

Chestiunea recrutării ucenicilor industriali este problema dela deslegerea căreia depinde naționalizarea industriei și comerțului.

Toți cei ce vor ști aprecia însemnătatea acestei necesități naționale vor avea meritul de a cuceri orașele centre de cultură și bogăție.

Dacă este adevărat — și este așa — că al cui este pământul al aceluia este țara, nu mai puțin este adevăr că: al cui este comerțul și industria, acela este stăpânul orașelor.

Să examinăm care este sporul nostru pe acest teren la finele anului 1925.

Din totalul de 2577 ucenici și ucenice:

			In anul 1924	Din cari
1	Români sunt	753	667	ucenice . . . 36
2	Maghiari	1414	1159	ucenice . . . 220
3	Evrei	373	314	ucenice . . . 77
4	Germani	29	14	ucenice . . . 2
5	Italieni	2	—	ucenice . . . —
6	Cehi	3	1	ucenice . . . —
7	Sârbi	1	1	ucenice . . . —
8	Armeni	1	1	ucenice . . . —
9	Bulgari	1	—	ucenice . . . —

Din acestea date putem constata două lucruri. Unul că, la ucenicii români creșterea în acest an n'a fost decât minimă, și a doua că, la minoritari creșterea este izbitor de mare.

Celui ce a urmat procesul de metamorfizare prin care trece populațiunea minoritară, va descoperi momentan cauzele cari lucrează la înmulțirea ucenicilor ieșiți din sânul ei.

Industriei adecă, lăsată în trecut părăgenită sau ocupată de alte neamuri, încep a-i da atențiunea.

Căci să nu uităm un lucru.

Dezastrul ce a venit peste popoarele dominante din Austro-Ungaria de pie memorie, a trebuit să fie atât de amar pentru ele, nu numai că cei ce erau stăpâni și-au pierdut hegemonia ci mai vârtos pentrucă în momentul prăbușirei s'a adeverit că, aproape totalitatea intelectualilor fiind înhămată la carul statului, unica armă de a-și creia o situație oarecareva le-a fost penița și un călimar...

Nouă ni se indică și prin aceasta direcția pe care mergând vom putea crește trunchiul sănătos al neamului.

Greutatea enormă care ne-a stânjenit până aci creșterea ucenicilor a fost că mijloacele de a-i adăposti ne-au fost din cale afară modeste.

Pe lângă cea mai mare bunăvoință și sforțări, foarte puțini ucenici au putut fi așezați în cele două căminuri, unul din str. Calea Moților Nr. 76 susținut de oraș, cu 121 ucenici din cari 116 români și 5 minoritari și altul alimentat de Camera de Comerț și Industrie în str. Tunarilor Nr. 54, cu 54 ucenici din cari 53 români și 1 minoritar.

Orașul Cluj cu intreținerea căminului în anul 1925 a spesat Lei 720 mii fără edificiu, încălzit și luminat, iar Camera de Comerț și Industrie Lei 600 mii pentru întreținerea ucenicilor și Lei 60 mii pentru edificiul închiriat dela I. O. V.

In anul expirat, cu multă satisfacție și gratitudine remarcăm că, dl Ministru Chirculescu a ascultat strigătul nostru de alarmă și ne-a sărit într'ajutor cu un gest într'adevăr princiar.

Pentru amplificarea căminului ucenicilor susținut de oraș, din bugetul Statului ni-a făcut parte de un milion Lei iar cu un alt milion Lei ne-a cumpărat un edificiu în str. Regală Nr. 30/a menit să adăpostească și acesta fii de-ai neamului dornici de-a îmbrățișa meserii.

Ne împlinim o plăcută datorie când aducem mulțumitele noastre dlui ministru Chirculescu și Guvernului întreg.

Cu așa puternici sprijinitori sperăm că în apropiatul viitor să avem și pentru ucenice un cămin.

Autoritatea Industrială de I instanță în cursul anului 1925 a ținut 730 desbateri asupra chestiunilor controverse dintre patroni și salariați și nouăsute douăsprezece (912) desbateri asupra cazurilor de contravenții industriale.

A inspectat școalele de ucenici, a asistat la examenele la finele de an școlar și a controlat intreprinderile industriale de pe teritorul orașului.

Șeful Autorității Industriale ajutat de substitutul său dl Horea Titu Anca, având mandat special dela Consiliul orășenesc a funcționat ca referent al Comisiunei incendiare orășenești asistând la toate cazurile incendiare cari s'au ivit în oraș, în cursul anului și luând dispozițiuni preventive incendiare unde necesitatea a cerut.

Activitatea acestui oficiu a dat roadă și în alte direcții, căci în casieria orașului a intrat:

1. Din taxe industriale Lei 163,712·—
2. Din taxe pentru certificate Lei 18,060·—
3. Din amende industriale 334,210—

Total Lei 515,982·—

De încheiere constatăm pentru lămurirea celor mai puțin inițiați că, la acest oficiu se conduc registre după branșe despre toate ramurile de industrie existente în oraș, așa că în curs de câteva secunde doritorul își poate câștiga o icoană fidelă despre situația comerțului și industriei acestui oraș.

. . . .

Laboratorul Autorității Industriale cu retortele și mecanismul său, pe cum am demostrat, este vrednic de atențiune chiar și în cadrele Legii pentru unificarea administrativă, căci el ca organ al statului, în contact nemijlocit cu viața comercială și industrială, mai puțin va putea fi influențat de curentele cari pot să domineze între factorii conducători ai orașelor recrutați din cetățeni de diferite tendințe și cu o mai puțină răspundere față de conducerea țării.

Noi credem că ne-am făcut datoria.

E rândul Dv. dle Primar să Vă pronunțați.

Cluj, la 5 Ianuarie 1926.

Varga
șeful aut. Indust de I inst.

Dela Moți

Biserica romano-catolică din Transilvania pentru afacerile materiale, școlare și culturale are o veche autonomie în care e reprezentat și elementul mirean, subt numirea de Statul Catolic. Acesta are în Ardeal, pe lângă enorme proprietăți urbane și întinse moșii și mai cu seamă mari intenderi silvice, cari trec de peste 30 mii jugere.

Aceste terenuri silvice, ce se află în mai multe județe, au fost supuse exproprierii și destribuite prin instanțele superioare, după ce mai întâi s'a lăsat quantumul necesar pentru școli și instituții catolice.

Spre surprinderea însă a comunelor românești, aceste masive silvice ale Statului Catolic au fost aproape în întregime scutite de exproprieri, în defavorul țăranilor muncitori, foști luptători, de către Comitetul Agrar, după intervenția unui grup de advocați ziși „naționaliști", parte din ei stabiliți în București, parte cu sediul în Ardeal.

In ziarul „Răspunderea" din București s'a publicat onorariul extraordinar dat acestor advocați și care se cifrează aproximativ la zece milioane lei, căci pădurile „scutite de expropriere" au o valoare de mai multe sute de milioane.

La ultimul congres al Statului Catolic, s'au făcut obiecțiuni referitoare la aceste „prea mari onorarii" însă unul dintre secretarii acestui congres a aplanat acest incident, dovedind „necesitatea acestor mari sacrificii făcute de Statul Catolic prin scutirea de expropriere a pădurilor, de către advocați cu *trecere români*, la București".

Comunele interesate și frustate de pădurile de mai sus, ce lor li se cuveneau după lege, adică locuitorilor lor, au început să se agite și după cum ni-se comunică de membri L. A. N. C. o deputație, condusă de preoții, învățătorii și primarii din plasa Hida, unde au fost „scutite" de expropiere aceste păduri, prin hotărârea Comitetului Agrar, a intervenit la Prefectul județului Cluj, ca să stăruie la guvern pentru revocarea hotărării Comitetului Agrar.

Statul Catolic, cu pădurile astfel scutite de expropiere, prin „intervenția advocaților naționaliști" intenționează a le da în exploatare la societăți jidovești, cu câte un membru sau doi, „români" jidoviți și astfel să lase pe locuitorii acestei plăși, curat românească, fără lemne, măcar de foc, ne mai vorbind de lemnul necesar pentru construcții.

Liga va urmări cu atențiune laturea „acestei afaceri" și va interveni cu toată puterea ei pentru a se face dreptate acestor comune și pentru a afla, pe domnii advocați naționaliști, îmbogățiți într'o noapte, pe spinarea celor cinstiți și nevoiași.

Deocamdată constatăm că deputatul acestei circumscripții, dl dr Emil Hațieganu stă nepăsător față de strigătul de durere al sătenilor cari l'au ales. *Oare de ce?*

CĂRŢI NOUI

Monumentul Durerii

de *C. Argintaru*

Nu ştiu, alţii, dar eu când deschid o carte nouă, stau o clipă la îndoială, dacă trebue să o mai citesc, sau să o aşez deadreptul în rafturile bibliotecii.

Aceasta provine mai cu seamă de acolo, că după război au apărut şi apar fără întrerupere mii de cărţi, împestriţate cu nenumărate titluri răsunătoare, al căror conţinut însă, pe lângă că nu produce nici pe de departe vre-un efect, dar te face să-ţi pierzi şi cele din urmă iluzii.

Literatură dadaistă, futuristă, cubistă, rombistă, ofticoasă, se găsesc la tot pasul, şi numai scrierile de valoare, de înaltă revelaţie sufletească, se întâlnesc atât de rar.

Nu mai vorbesc de sentimentul patriotic, acest „duh rău“ este exclus cu desăvârşire din micile bisericuţe literare, ai căror călugări mincinoşi, de cele mai multeori, se închină la idoli spoiţi cu aur, la fel de fel de spurcăciuni, slăvindu-şi durerile închipuite şi făcându-se interpreţi ai desfrâului.

In cazul acesta, să nu devină odioşi aceşti scribi mediocri, în faţa cetitorilor doritori de frumos, de artă, de sublim, de patriotism?

Şi în timp ce toate aceste se întâmplă, idealul adevărat, stă ca un Crist bătut în cuie — abia ici-colo câte-un umil apărător încearcă să iasă la iveală ca un ghiocel de sub pojghita zăpezii, la cele dintâi raze ale soarelui, în primăvară.

Unul dintre apărătorii aceştia puţini, deplin conştient de marea tragedie, prin care trece neamul românesc în această ţară îmbâcsită de lepra străinilor, este şi dl C. Argintaru.

In cartea dsale „Monumentul Durerii“ — titlu demn de conţinutul ei — se ocupă de marea problemă a invalizilor, văduvelor şi orfanilor de război.

O parte din ostaşii noştri, cari într'un legendar avânt patriotic au pornit la luptă, când „a sunat ceasul“, au căzut în bătăliile din 1916—1920, purtate de neamul românesc cu vrăjmaşii seculari; o altă parte însă au rămas schiloviţi de pe urma groaznicului măcel.

Cei rămaşi ciuntiţi din lupte, adică invalizii de război, precum şi urmaşii celor morţi, orfani şi văduve, ar fi trebuit să se bucure de un tratament cât se poate de uman din partea guvernanţilor acestei ţări.

Acest lucru însă nu s'a întâmplat. Nu s'a întâmplat, pentrucă lumea din ziua de astăzi, care aleargă în goană sălbatică după aur, a uitat de durerile eroilor, cari au vărsat sânge din belşug pentru glia ţării: invalizii, şi de urmaşii celor morţi: orfanii şi văduvele de război, a căror situaţie a ajuns să fie demnă de compătimit.

Acest trist adevăr ni-l desvălue într'o admirabilă şi documentată expunere dl C. Argintaru.

Autorul, cu talentul de adânc observator, cu care este înzestrat, ne arată „în toată goliciunea ei“ nepăsarea guvernelor faţă de lumea I. O. V.

Citez din „întroducerea“ acestei cărţi:

„Căci cei, cari au guvernat dela război încoace, n'au avut altceva de făcut, decât să facă demagogie, promiţând acestui popor, cu ranele şi suferinţele nevindecate din război, toate câte sunt imposibile; să se ocupe de captarea partizanilor; cu inaugurări de cluburi; să fabrice legi de **comercializare;** să ridice „pertractările“ la rangul unei dogme, şi în fine, să se înjure în toate ocaziunile, reciproc. De toate au făcut, *numai bine ţării n'au adus;* iar pentru sărmana „lume I. O. V.“, n'au avut timp nic *de gândit.*

Dacă s'ar fi pus deoparte, dela război şi până astăzi: toate sumele ce s'au cheltuit de diferite partide în turnee electorale — cari doar au buimăcit mintea nevinovaţilor cetăţeni —; toate sumele ce le cheltuiesc diferiţi monoclaţi peste graniţă, cari doar reuşesc să ne facă de râs, cu aşa zisa lor *propagandă;* costul diferitelor depozite ale statului, incendiate; pagubele ce le-au făcut statului atâţi filipovici, dâmboviceni şi popeşti-măneni, — am avea astăzi o grămadă de bani, cari ar îndestula cu prisosinţă toate nevoile invalizilor, orfanilor şi văduvelor de război. Aceasta însă a fost imposibil, din cauză că trebuiau bani pentru ministere noui *înfiinţate* şi *desfiinţate,* şi, o *anumită morală* cere, ca panamalele care se ţin lanţ, dela Vârceorova şi până la Dorna-Vatra, (Petrolul naţional, etc.) să fie acoperite în dauna statului.

Trebuesc multe şi iar multe pentru *ai noştri,* dar pentru *şoimăniţii* din război „nu putem face nimic“.

Politicianii noştri de azi să ia aminte şi să nu uite, că răbdarea noastră are o margine peste care *nu se poate trece,* şi a ne cere să răbdăm mai mult, înseamnă să ne intoxicăm cu otrava durerilor noastre, şi aceasta *n'o vom face.*

Umbra celor morţi, pluteşte încă vie printre noi şi ne îndeamnă ca pe nişte *fraţi de cruce,* pe noi invalizii şi validii demni şi cinstiţi, să luăm apărarea urmaşilor lor, orfani şi văduve, cari n'au o bucată de pâine în ţara holdelor de grâu.

Când luptam în tranşee, am făcut jurământul solemn şi mut, martori fiindu-ne pământul, carabina şi cerul, că noi, cei cari vom supravieţui războiului, nu vom da uitării pe urmaşii acelora, pe cari glia — lacomă de sânge vitejesc — ni i-a luat ca ostatici eterni . .“

Astfel începe dl Argintaru studiul dsale, interesant nu numai pentru curajul şi ţinuta demnă românească, ci şi pentru felul în care arată că s'ar putea face o îmbunătăţire acestor viteji, cari nu sunt demni să fie trataţi cu atâta vitregie.

Se ocupă apoi rând pe rând despre: invalizi, orfani, văduve — având pentru fiecare categorie de „desmoşteniţi ai naţiei“ cuvinte de caldă mângâiere şi de îndreptăţită revoltă la adresa guvernelor, cari în loc să-i cuprindă în braţe, i-au isgonit.

Ori indolenţa aceasta nu este strigătoare la cer?

Pentru a da oglindă cât mai fidelă asupra acestei cărţi, reproduc şi câteva pasagii din „Incheierea“ ei:

„Aşa sunt răsplătiţi cei, cari într'un furtunos entuziasm şi-au jertfit viaţa întregind un neam, făcând *istorie* cu trupurile şi sângele lor!“

„Au murit ostaşii noştri cu dorul sfânt de ţară, de mamă, de tată, de soţie şi de copii, scormonind cu mâinile ţărâna în clipa morţii, având în timpul agoniei vedenia a 20 de veacuri de nedreptate a sorţii. Şi n'a apucat să se usuce bine ţărâna depe mormintele lor, că ţara a şi uitat recunoştinţa ce o datorează faţă de desrobitorii ei“.

„Şi în timp ce toată pleava Fanarului şi a ghettourilor galiţiene îşi câştigă o existenţă din belşug, invalizii, orfanii şi văduvele de război sunt în starea, pe care o vedem la tot pasul“.

„Păcatul ce-l face *naţia nerecunoscătoare* lumei I. O. V., să nu se răsfrângă asupra ei, ea prea ne este dragă, ci să se îndrepte către toţi guvernanţii dela războiul Intregirii şi până azi, eari ne-au lăsat în cea mai groaznică mizerie".

„Monumentul Durerii" interesează nu numai pe invalizi, orfani şi văduve de război, dar pentru orice bun român are accente de durere omenească şi ne face să înţelegem, că toţi acei cinstiţi şi vrednici iubitori de ţară, avem o capitală datorinţă ca să luptăm pentru aceşti eroi, cari nu-şi pot agonisi cele trebuincioase, cu propriile lor puteri, ca să-i salvăm din ghiarere foamei.

Cartea este împărţită în 28 capitole pe 10) pagini şi după cât ştiu este singura lucrare de acest fel, care tratează la un loc invalizii, orfanii şi văduvele de război.

Dl Argintaru e unul dintre cei autorizaţi în acest senz, întrucât dsa însuşi este invalid de război.

Scrisă îngrijit, într'un stil limpede şi curgător, tipărită pe hârtie bună, cu un preţ aproape de cost (20 lei), aceasta carte poate sta pe masa oricărui bun român, căci este o adevărată podoabă.

Cartea mai este însoţită şi de o prefaţă a dlui A. C. Cuza, preşedintele suprem al L. A. N. C.

Citind această carte am fost satisfăcut, căci osteneala mi-a fost răsplătită, fiind vorba de o lucrare sinceră şi cât se poate de justă.

Iustin Ilieşiu

Luarea jurământului şi sfinţirea drapelelor L. A. N. C. în comunele Letca şi Lemniu

Dumineca în 14 Februarie „Liga Apărării Naţionale Creştine", a ţinut două frumoase întruniri în comunele Letca şi Lemniu din judeţul Someş.

O delegaţie compusă din dnii *dr Valer Pop,* v.-preşedintele Comitetului Central Executiv al L. A. N. C., *prof. dr Titus Mălai,* membru în Comitetul Central Executiv şi preşedintele L. A. N. C. din judeţul Someş, *dr Lazăr Isaicu, dr Sever Jianu* şi dnii studenţii: *Ionel A. Mureşeanu,* secretarul regional al L. A. N. C., *Dumitru Ivan,* secretarul comitetului local Cluj al L. A. N. C. şi *Theodor Vidican,* soseşte în gara *Letca* dimineaţa la orele 7, întâmpinat fiind de dl *Augustin Dascal,* preşedintele organizaţiei locale a L. A. N. C., *preotul Nicolae Enghis, primarul Nicolae Mezei,* din comuna învecinată Lemniu, *Ing. Ilie Gheţea, Iacob Buta,* student universitar şi un mare număr de ţărani în frunte cu drapelul cu svastica. După gustarea de dimineaţă oferită de dl Augustin Dascal, reprezentanţii Ligii asistă la serviciul divin, celebrat cu mare solemnitate de prof. de teologie *dr Titus Mălai,* asistat fiind de preoţii *Ştefan Botha* şi *Nicolae Eughis.*

Biserica fiind archiplină, poporul îmbrăcat ca la zile mari, în haină de sărbătoare, se adună în curtea bisericii. După celebrarea serviciului divin, urmează sfinţirea drapelului organizaţiei locale din comuna Letca, cărui act, săvârşit cu cuvenita solemnitate, imediat îi urmează ţinerea adunării poporale, la care ia parte întreaga comună Letca, precum şi un mare număr de ţărani veniţi de prin comunele învecinate: *Lozna Mare, Ciula, Cuciulat, Corla, Purcăreţ şi Răstoci.*

Preotul Ştefan Botha, aduce mulţumiri reprezentanţilor Ligii, veniţi din Cluj şi în calitate de părinte sufletesc îndeamnă poporul să urmeze şi să asculte cu mare atenţie cuvântul Ligii A. N. C. care este cuvânt de evanghelie.

Dintre delegaţi primul ia cuvântul studentul în drept *Ionel A. Mureşianu,* care vorbind în numele studenţimei universitare, cu mult elan şi plin de însufleţire arată rolul studenţimei universitare în marea mişcare de apărare naţională. Studentul universitar a intrat în L. A. N. C. unde dacă se va întâlni şi cu poporul dela ţară, va şti cum să-şi apere ţara şi neamul de jidani şi jidăniţi.

Oratorul următor dl *dr Lazăr Isaicu,* arată cosmopolitismul partidelor politice, arătând cum pe listele comunale, la oraşe aproape toate listele atât cele liberale, cât şi ale opoziţiei sunt murdărite cu nume jidoveşti şi sunt pline de jidăniţi.

Urmează la tribună *dl dr Valer Pop.* Cuvintele dlui dr Valer Pop au produs un adevărat delir de însufleţire. Mereu întrerupt de manifestaţiile de aprobare a celor prezenţi, oratorul explică cât este de mare pericolul jidovesc, care ameninţă ţara şi întreg neamul. Face un istoric al luptelor de apărare — avute din cele mai vechi timpuri — a popoarelor ursite să convieţuiască cu jidani sau în vecinătatea jidanilor. Desfăşoară programul Ligii care este primit cu lungi şi îndelungate ovaţiuni.

Cuvântul dlui *prof. dr Titus Mălai,* oratorul ce urmează, străbate prin toate fibrele ascultătorilor. Dupăce explică importanţa şi rostul jurământului pe care Liga îl cere dela aderenţii ei, întreabă cine este dispus să depună acest jurământ „Cu toţi", fu răspunsul unanim

Era emoţionant momentul când cu lacrimi în ochi şi cu mâna ridicată pentru jurământ, întreaga adunare, bărbaţi şi femei, tineri şi bătrâni, cu ochii ţintiţi spre biserică, rosteau solemna formulă a jurământului.

A mai urmat apoi cuvântarea frumoasă şi plină de entuziasm a studentului în drept *Nicola Bota.*

Ultimul ia cuvântul dl *Augustin Dascal,* care în calitate de preşedinte al organizaţiei locale mulţumeşte poporului şi delegaţilor Ligii veniţi din Cluj.

Adunarea se împrăştie apoi în cea mai mare linişte, iar delegaţii Ligii, urcaţi în trăsuri îşi continuă drumul spre *Lemniu.*

*

La marginea satului *Lemniu,* care înbrăcase de cu dimineaţă haina de sărbătoare reprezentanţii Ligii sunt întâmpinaţi de întreg satul cu două drapele cu svastici şi cu muzica care întona Marşul studenţilor creştini.

După rostirea cuvântului de bun venit, etc. drumul se continuă în cântecul marşului studenţesc în fruntea cântăreţilor stând dşrele *Livia Mezei* şi *Iulia Groza,* două convinse aderente a mişcării naţionale.

După vecernia de după masă s'a celebrat iarăşi de trei preoţi sfinţirea drapelelor comunelor *Lemniu* şi *Răstoci,* după care a urmat adunarea poporală la care afară de ţăranii din Lemniu, au mai luat parte şi delegaţi şi ţărani din comunele: *Rostoci, Topliţa, Corminiş* şi *Perivadului.*

Adunarea poporală s'a ţinut în mijlocul unei însufleţiri generale.

Preotul *Ştefan Botha* preşedintele organizaţiei locale îndeamnă poporul să adere la principiile Ligii A. N. C. şi să asculte cu cea mai mare atenţie cuvântul reprezentanţilor acestei Ligi. Mişcarea naţională are în fruntea ei crucea, este pornită din bise-

rică şi trebue să ducă la izbândă. Dsa arată cum conducătorii diferitelor partide cari au condus ţara noastră au fost întotdeauna conduşi de interese şi nicidecum de sfânta cruce. Citează cuvintele poetului Eminescu:

„Vai de biet român săracul
Inapoi dă tot ca racul“

Şi românul dă înapoi ca racul fiindcă nu este stăpân în ţara lui. Conducătorii ţării sunt stăpâniţi de neamuri streine. Comerţul şi bogăţia ţării nu este în mânile noastre. România trebue să fie a românilor, pentru ca să trăiască odată şi ţăranul liber şi uşor în ţara lui. Ţăranul român astăzi este căzut într'o iobăgie nouă din care însă este sigur că îl va scoate *crucea*. Doreşte Ligii cel mai mare succes pentru apărarea ţării şi a neamului românesc.

In numele studenţimei universitare vorbeşte dl *Theodor Vidican* student în medicină. Face istoricul mişcărilor studenţeşti şi arată cum aceste mişcări sunt pornite din cel mai sfânt sentiment de iubire de neam şi patrie. Ţara este ameninţată de un pericol mare, pericolul jidovesc, care apare ca un nour negru pe cerul senin al ţării noastre. In numele studenţimei universitare cere sprijinul poporului pentru înlăturarea acestui nour.

Urmează la tribună dl *dr Lazăr Isaicu*. Dsa arată cum în Transilvania pe când eram sub stăpânire străină în fiecare sat era cel puţin un jidan, care avea rol de spion şi care pe lângă că trăda poporul stăpânirii ungureştii îl mai otrăvea şi cu otrăvurile pe cari le punea în rachiu şi vin. Indeamnă poporul să se ferească ca de foc de jidanii cârciumari.

Dl dr Valer Pop, descrie starea de plâns în care se găseşte ţăranul român, care trebue să muncească greul pământului ca să dea jidanului rodul chinului şi al muncii sale. La treer jidanii au lesnit cerealele ca acuma să le vândă cu preţuri, înzecite. Jidanii bagă zizania între oameni ca astfel tulburându-se apa să poată ei pescui liniştiţi. Vorbeşte mult şi înţelept bazându-se tot pe fapte reale, lămurind poporul asupra programului Ligii.

Dl *prof. Titus Mălai*, în numele L. A. N. C. aduce mulţumiri prietenilor din Lemniu pentru primirea frumoasă care au ştiut să o facă Ligii, mulţumind îndeosebi părintelui *Ştefan Botha*, preşepintele organizaţiei locale şi dlui Mezei vicepreşedinte.

Dl dr Mălai arată suferinţele românilor în războiul mondial şi zice că dacă românii au tras cu sânge şi atâta durere hotarele României-Mari, au tot dreptul să pretindă să fie şi stăpânii acestei ţări. Asta o cere dl *prof. A. C. Cuza*. Mai bine murim cu toţii decât în ţara noastră să fim robii şi sclavii jidanilor. După ce ia jurământul care şi aicea ca şi în comuna *Letca* este dat cu tot entuziasmul de întreaga asistenţă, arată însemnătatea jurământului dat, care va lega membrii Ligii ca un lanţ de aur care nu va rugini niciodată şi va fi mai tare ca orice.

Ultimul ia cuvântul *dl Nicolae Mezei* vicepreşedintele organizaţiei locale. Dsa în cuvinte străbătute de adâncă înţelepciune mulţumeşte sătenilor cari au venit în număr atât de frumos să asculte cuvântul „Ligii Apărării Naţionale Creştine“ care este salvarea neamului românesc. Incheie dorind mult succes Ligii, promiţând că în Lemniu poporul va ştii cum să lupte sub cutele drapelului cu svastică.

După adunare s'a format comitetul local al comunei Topliţa, care a luat şi ea parte la serbarea din Lemniu.

Membrii Ligii au fost găzduiţi în modul cel mai ospitalier de dna şi dl Mezei, cărora li-se aduce şi pe această cale vii mulţumiri.

Dr. S. Jianu

Marea întrunire a L. A. N. C. din Mănăşturul-Clujului

Duminecă, la 21 Febrnarie a. c., a avut loc, în spaţioasa curte a restaurantului „Albu“ din Mănăşturul Clujului, o impozant întrunire de protestare contra înstrăinării, adeca a remaghiarizării şi a jidovirei, Capitalei Ardealului, săvârşită în urma recentelor alegeri comunale.

Un grup impozant, de aproape o mie de studenţi, a venit din Cluj, cu drapele în frunte, pentru a asista la această întrunire. Aici au fost aşteptaţi de foarte numeroşi ţărani, cari au ascultat cu multă atenţie şi au aprobat furtunos expunerile fruntaşilor Ligii.

Ca primul a vorbit dl *colonel Brânduşa*, un inimos ostaş şi vrednicul conducător al comitetului local clujan, — care a deschis întrunirea.

Se ridică dl *prof. Cătuneanu*. Vorbeşte clar şi respicat. Fiecare cuvânt, din discursul atât de lapidar al dsale, îşi are greutatea sa. Se adresează mănăşturenilor, arătând, că toate partidele au venit cu făgăduinţe pela ei şi cu ponegriri reciproce. Noi nu am venit nici cu făgăduinţe, nici nu vrem să ponegrim pe nimeni. *Noi stăm mai presus de orice partid*, deci putem să le judecăm pe toate în adevărata lor lumină. Tocmai de aceia *organizaţia noastră nu primeşte în sânul ei, pe nici un om politic*. Noi formăm o *„Infrăţire“*, care luptă pentru întâietatea românului în ţara lui.

Explică, pe urmă, pericolul jidovesc şi arată măsurile de apărare şi de combatere contra acestui pericol, preconizate de L. A. N. C.

La urmă arată, că partidele politice, în loc să uite interesele mărunte, de dragul puterii, se ceartă, iar cel care foloseşte este Jidanul.

Face un călduros apel, primit cu vii aplauze, ca toţi cei ce simt adevărat româneşte, să se înroleze sub cutele steagului de luptă al marei mişcări naţionale, dând dovada a sentimentelor lor patriotice cu ocazia alegerilor judeţene şi generale, la cari va participa şi „Liga“, pentru a pune capăt umilitoarei situaţii politice, creiate de partide, prin atitudinea lor jidovită şi înstreinată.

In numele celor ce şi-au jertfit totul pentru patrie, vorbeşte dl *C. Argintaru,* locotenent invalid de război. In cuvinte bine simţite, dsa se adresează foştilor luptători, pe cari îi uneşte o frăţie, legată în fundul tranşeelor. Astăzi, stăm şi ne uităm nedumeriţi, că oare pentru ce ne-am jertfit noi atunci? Căci nouă dreptate nu ni s'a făcut.

L. A. N. C. a făcut jurământ pe cruce să scape ţara de jidani, şi să facă dreptate văduvelor, invalizilor, orfanilor şi foştilor voluntari.

Reaminteşte zilele de glorie din 1918, când, aici, în Mănăştur, s'a format o legiune vitează, care a luptat contra străinilor.

Nu se poate însă, ca foştii luptători să uite umilinţele din război, azi, când ţara geme sub jugul streinilor, ce ne conduc.

De aceia, *noi nu vrem să ştim de nici un partid, ci numai de neamul românesc.*

Incheie, provocând pe foştii luptători să dea mână de ajutor „Ligii“

pentru ca să ne scăpăm Patria de umilinţă şi ruşine.

Pe urmă vorbeşte dl *Ghili,* în numele meseriaşilor români, arătând mizeria, în care se sbate comerţul şi industria românească, azi atât de boicotată, din cauza atitudinii înstreinate a partidelor politice. Roagă pe toţi meseriaşii şi comercianţii români, cari vor binele ţării, să urmeze steagul de luptă ridicat de către dl prof. A. C. Cuza.

Dl *Vasile Noveanu,* student în medicină şi secretarul general al Centrului Studenţesc *„Petru Maior"* aduce salutul studenţimei clujene, care luptă, cu tărie şi credinţă, fără a se lăsa influenţată de nimeni *pentru izbăvirea sfintei cauze naţionale.* Face un scurt istoric al mişcării studenţeşti, arătând, că astăzi continuatoarea acestei mişcări, este marea acţiune naţională a L. A. N. C., pe care trebue să o urmăm cu toţii.

Studentul *Eremeiu* vorbeşte, pe urmă, cu mult succes. Oratorul fiind un cunoscător subtil al sufletului popular şi dispunând de calităţi retorice remarcabile, printre cari trebue să subliniem darul ales de-a vorbi simplu şi limpede, cu exemple vii şi sugestive, totdeauna convingătoare, — vorbirea sa a fost gustată cu mult drag de către ţărănimea adunată.

Le-a vorbit despre atitudinea jidovită şi ruşinoasă a partidelor politice, cari cu berea dela „Czell" încearcă să abată ţărănimea mănăştureană dela calea cea adevărată.

De aceia sfătuieşte pe ţărani ca să nu urmeze pe aceşti vânzători de neam şi lege strămoşească, — ci să meargă alături de cei ce luptă pentru: „Hristos, Regele, Naţiune!"

Ca ultimul vorbeşte dl *Val. r Pop.* Distinsul şi rutinatul orator face o expunere detailată şi bine precizată a situaţiei politice, creiată în urma recentelor alegeri comunale.

Arată înainte de toate cât de copilăreşti sunt acuzaţiile aduse mişcării naţionale, că ea ar fi susţinută de liberali, în folosul cărora ea ar fi exploatată.

Demiterea dela catedră a dlui prof. A. C. Cuza şi împuşcarea abuzivului sbir al guvernului, care a fost Manciu, sunt tot atâtea dovezi, că noi luptăm cu tărie contra liberalilor.

Bineînţeles, că noi nu luptăm ca dl Socol, la Casină, ca dl Lupu, la Athénée Palace, — sau ca toţi deputaţii opoziţionişti, cari vorbesc mult, fără să facă nici o treabă.

Noi luptăm pe faţă, cu arme energice şi bărbăteşti.

Arată, pe urmă, că toate oraşele din lume aparţin naţiunii dominante. Aşa este aceasta în: Anglia, Franţa, — ba chiar şi în Ungaria. Numai la noi oraşele au ajuns să fie stăpânite de jidani şi de unguri.

Arată cu exemple veridice grozava situaţie creiată după recentele alegeri comunale. La *Arad* din 30 de consilieri numai 6 sunt români — liberali, — restul jidani şi unguri. La *Sighet* sunt numai 3 români.

Este aproape catastrofal rezultatul alegerilor la *Chişinău,* Căci aici a reuşit lista naţionalo-jidovească, care se compune din indivizii *Gotlieb, dr. Slutski, S. Lihtman, dr. Tumarnin, Rosenhaut, Silbermann, Rabici, T. Stanevici, Berstein, Constantinos, Kenigşaţ, Goldenstein, Berleant, Baltau, K. Todorovski, Beloţercovski, A. Gheorghian, Dubinski, dr. Kviatkovski, Berhaderov* **şi cel din urmă este dl Pan Halippa, fost şi viitor Ministru al Românei-Mari.**

Este într'adevăr mai mult decât revoltătoare această atitudine inconştientă sau criminală a partidelor politice, care ne periclitează toate oraşele şi toate centrele noastre cu cea mai garantată desnaţionalizare.

De aceia trebue să luptăm contra lor, fără considerare la numele pe care-l poartă, pentru ca să salvăm ţara şi oraşele noastre de peire.

Intrunirea este încheiată de către dl colonel *Brânduşa,* care iarăşi rosteşte câteva cuvinte călduroase.

Ţărănimea adunată a primit cu vii aplauze pe fiecare orator. La urmă cu toţii s'au declarat gata să urmeze steagul de luptă al sfintei cauze naţionale. Ei îşi exprimau regretul, că nu au avut cunoştinţă, de cele expuse, deja cu câteva zile mai înainte, căci atunci ar fi ştiut ce trebue să facă la alegerile comunale.

După întrunire, studenţimea se încolonează, în ordine şi disciplină; pe urmă, intonând cântece patriotice, impunătorul cortegiu, cu drapelele şi conducătorii Ligii în frunte, se îndreaptă spre oraş.

La Academia de Agricultură ne întâmpină primul cordon dublat de jandarmi pedeştrii. După lungi parlamentări suntem lăsaţi să înaintăm până aproape la mijlocul din Calea Moţilor, unde la al doilea cordon de jandarmi, studenţii ascultând de indicaţiunile dlui prof. *Cătuneanu,* s'au risipit în linişte, ducând cu ei amintirea unei manifestaţiuni demne şi curagioase a simţului românesc, în Clujul ameninţat cu înstrăinare!

Rep.

O simplă întrebare

Intrebăm pe dl Ministru de finanţe, pentru care motiv nu supune desbaterile actualului Parlament proectul de lege al băuturilor spirtoase, pe care l'a împărţit printre parlamentari încă din luna Iunie 1925. Atunci dsa anunţa prin acest proect îndeplinirea unei mari **fapte naţionale** *şi îşi exprima credinţa că toţi bunii Români din Cameră şi Senat se vor grăbi să voteze legea. Pentru ce întârzie guvernul cu deschiderea discuţiilor asupra acelui proect?*

Ştim mai de înainte că răspuns nu vom primi. Chestiunea am pus'o pentru opinia publică, pe care o lămurim noi cu adevăratul răspuns: **pentrucă dlui Vintilă Brătianu îi este frică să nu indispue pe Jidani, cu care s'a aliat toată opoziţia-unită.**

Judecă onorat public, halul în care am ajuns.

INFORMAŢIUNI

REDACŢIONALE

Din cauza supraabondenţei de material, suntem nevoiţi să amânăm publicarea mai multor articole, scrisori, corespondenţe şi informaţiuni, trimise din toate unghiurile ţării.

Toate aceste manuscrise se vor publica în numerele viitoare ale Revistei. Orice reclamaţie, precum şi întreaga corespondenţă, care priveşte partea redacţională se va trimite la următoarea adresă: **Secretarul de Redacţie al Revistei „Infrăţirea Românească", Cluj, Str. Bob 7.**

DELA L. A. N. C.

Constituirea organizaţiilor judeţului Cluj. Organizaţiile L. A. N. C. din judeţul Cluj sunt următoarele: 1. Bonţida, preşed. păr. Alex. Gherman. 2. Bologa, preşed. Ioan Potra. 3. Calata, preşed. G. Furcovici. 4. Călăţele, preşed. V. Vuşcan. 5. Ciucea, preşed. Dr. Liciniu Grapini. 6. Huedin, preşed. prof. Ciungariu. 7. Mociu, preşed. Alex. Demian. 8. Năvoiu, preşed. Mocian Teodor. 9. Sâmpetru de Câmpie, preşed. înv. I. Meghieşan. 10. Sebeşul-Mare, preşedinte păr. Roşca. 11. Sişinelu, preşedinte Pop Nucu.

NECROLOG

In aceiaş săptămână, soartea tristă şi nemiloasă ne-a răpit doi bărbaţi valoroşi, pe cari îi deplângem din tot sufletul.

Unul este *profesorul universitar* **Ioan Paul.** A fost un dascăl luminat și erudit. Un suflet mare și curat, străbătut de un idealism cald și desinteresat. Era părintele sufletesc a studenților săi, cari l'au iubit și l'au venerat, în tot timpul cât a ocupat catedra de estetică literară la Facultatea de Litere a Universității clujene.

Pierderea lui a atins mai dureros pe studentele universitare, a căror Cămin a fost fondat, organizat și condus, cu un interes neobosit și cu o rară pricepere, de către venerabilul profesor, pe care toate elevele sale îl numeau: *Moș Paul.* Căci toate îl iubeau ca pe un părinte adevărat.

Și tocmai în plină activitate, moartea l'a răpus brusc, dar fără suferințe, — ci din senin, precum senină i-a fost întreaga viață.

Exprimăm și noi adâncul nostru regret la groapa acestui mare idealist, a cărui moarte lasă un gol simțit în viața culturală a Ardealului.

*

A doua pierdere am suferit-o prin moartea prematură a lui **Septimiu Mureșanu,** *prefectul județului Cluj.*

Acesta ne-a părăsit în plină floare a bărbăției și al activității sale rodnice, căzând jertfa unor complicațiuni, provocate în urma unei operațiuni chirurgicale tardive.

Prefectul Mureșanu a fost un român mare și un naționalist înfocat. Și-a iubit, în totdeauna mai presus de toate: *neamul.*

Dovada cea mai strălucită al acestor sentimente înalte, o servește următoarea întâmplare:

Ultimul act din viața prefectului Mureșanu a fost dimisia *din funcțiunea sa înaltă trimisă Ministerului de Interne, pentru cazul că* revendicările atât de juste ale Moților nu se vor satisface și dacă pactul maghiaro-liberal se va realiza.

Acest fapt credem că-l caracterizează mai bine decât toate vorbirile funebre, rostite la solemnitatea tristă a înmormântării sale, care s'a desfășurat în proporții grandioase și impunătoare.

Căci moartea lui a întristat adânc întregul județ, pe care l'a condus cu atâta râvnă și cu atât simț românesc.

Șaizeci de școli primare inaugurate de el în județul Cluj, vor rămâne pentru totdeauna, ca un monument trainic al activității sale bine cuvântate.

Împreună cu toți, cari l'am cunoscut și l'au admirat, depunem și noi omagiul recunoștinței noastre la mormântul acestui valoros luptător al sfintei cauze naționale.

STUDENȚEȘTI

Noul Comitet al Centrului studențesc „Petru Maior" din Cluj. In urma alegerilor de constituire, comitetul soc. acad. „Petru Maior" s'a alcătuit în felul următor:

Președinte: Dr. Emil Pascu (stud. în litere). *Vice-președinte:* Augustin Bidian (rig. în drept). *Secretar-gen.:* Vasile Noveanu (stud. în med. *Secretari de ședință:* Șerbu Ion (stud. în drept), Costina Traian (stud. în med.), Dabu Valer (stud. teol.), *Cassier:* Frâncu Dumitru (stud. științe), *Controlor:* Șerb Miron (stud. acad. com.), *Bibliotecar:* Cosma Cornel (stud. farm.), *Vice-bibliotecar:* Matei Coriolan (stud. în științe), *Archivar:* Rebreanu Romolus (stud. lit.), *Econom:* Mitea Simeon (stud. drept), *Membrii în comitet:* Chirtop Vasile (rig. drept), Săbădeanu Vasile (stud. med.), Vidican Teodor (stud. med.), Munteanu Gh. (stud. acad. com.), Constantinescu Emil (stud. acad. agr.).

Această listă se compune exclusiv numai din studenți devotați cauzei sfinte a mișcării naționale.

Alegerea noului comitet s'a făcut, pe lângă respectarea tuturor formalităților prescrise de Statutele, în ziua de 17 Februarie. Ea a decurs în liniște și fără nici un incident.

Constituirea noului comitet s'a făcut, în ziua următoare, adecă în 18 Februarie. La aceasta au luat parte și cei 7 membrii de drept, adecă președinții societăților studenților în drept, medicină, litere, științe, farmacie, comerciale, agricultură și teologie.

Au fost aleși că delegați, cu titlu de Consilieri permanenți, în Uniunea Națională a Studenților din România, dnii *I. Dumca,* președintele societății studenților în litere și dl *V. Săbădeanu,* membru în comitetul Centrului.

Noul comitet și-a început imediat activitatea, soluționând mai multe probleme de o capitală importanță pentru întreaga studențime clujeană.

Urăm acestui nou comitet, în care întrezărim toată chezășia unei atitudini demne și conforme cu aspirațiunile curate și înalte ale studențimei luptătoare, — cât mai desăvârșit noroc și spor la muncă!

INTERNE

Isprava unui jidan. Studentul *Marin Badea,* ne comunică următoarea întâmplare:

In comuna Almașul-mic, județul Bihor, plasa Marghita, obrăsnicia și mârșevia jidanilor a trecut marginele. Au început acum să ne distrugă și școalele care formează singura faclă împrăștietoare de lumină în negura satelor, unde se redeșteaptă în sufletul copiilor spiritul național. Astfel jidanul *Deisler Ludovic* a îndemnat pe servitorul școalei Nic. Pop, după ce l-a amețit cu otrava distrugătoare a maselor și a luat de pe școală 120 țigle (ciripuri) ca să le pună pe crâșma jidanului. Spre mai mare rușine a acestei comuni comitetul școlar în frunte cu.... un preot refuză să tragă la răspundere pe jidan cu toate că există dovezi sdrobitoare.

Atragem atenția învățătorilor rurali, cari au astfel de lipitori la sate să lucreze cu băgare de seamă pentru a înlătura pericolul care ne amenință.

Cu toată reaua voință a jidăniților din comună nu voiu lăsa niciodată ca un jidan să predomineze asupra sătenilor și voiu căuta neîntrerupt a explica celor neștiutori pericolul ce ne amenință și jidanul care caută distrugerea școalei noastre își va lua pedeapsa

Acțiunea a început vom publica urmările

EXTERNE

Mișcarea naționalistă în viața studențească română din Paris. Corespondentul nostru din Paris, ne comunică, că adevărații studenți cari se trudesc de ani de zile ca să realizeze o operă națională în Capitala Franței, sunt necontenit împiedecați, huiduiți și *calomniați,* de către o grupare antinațională și filosemită, în capul căreia stau dnii: Iovin, Cantacuzino, Hudiță, Ionescu-Vasile, Vâlvoreanu etc. Oamenii ăștia vânduți, prin nemaipomenita lor insolență, fac mai mult rău cauzei naționale, decât jidanii înșiși!

Alegerile definitive, pentru Comitetul Asociației Studenților Români din Franța, au avut loc Duminecă, în 21 Februarie. Românii au pus la vot o listă *pur românească,* — iar jidăniții au pus și ei o listă de-a lor.

In numărul viitor avem să publicăm, în cadrul unei „Scrisori din Paris", rezultatul acestor alegeri. Tot atunci vom da pe față toate manoperele meschine ce s'au făcut până acum, ca să cunoască studențimea română din țară, pe cei ce păcătuesc contra neamului în străinătate!